

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglašni oddelek „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

„Čuvajte mi Jugoslavijo!“

V globoki tugi žaluje Jugoslavija za svojim velikim voditeljem, vitežkim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem, z nami vred pa sočustvuje tudi vsa Evropa, sočustvuje ves svet. Ostudno dejanje zločinca v Marseillesu je bolešno odjeknilo po našem kontinentu in preko oceanov do vseh ostalih celin. Dasi smo dobro vedeli, da naš veliki kralj ni imel nikjer sovražnikov, vendar tudi nismo pričakovali, da je imel toliko iskrenih častilcev. Vsi listi kulturnega sveta so z nepopisno pieteto do pokojnika obsodili marseillesko dejanje, vsi so pa tudi napisali tragično umrlemu heroju tople nekrologe. Ob tej priliki so pa spregovorili tudi na splošno o zločinstvu, ki se je pojavilo v zadnjih nemirnih in razdvojenih političnih časih ter seglo po moralnem orožju. Z grozo se vprašujejo milijoni človeštva: »Kam nas vodi ta divja, človeško dostojanstvo v blato teptajoča pot? Kaj hočejo doseči podli, zahrbtni morilci?«

V teh vprašanih globokega ogorčenja najplemenitejšega, kar je v človeku, je pa tudi vprašanje za nas, ki nas je tragična smrt junaškega kralja Aleksandra I. najbolj v živo zadela, vprašanje namreč: Kaj je hotel njegov podivjani ostudni morilec? Pogoditi s krogli z njim vred tudi njegovo kraljevino Jugoslavijo in njegov narod jugoslovanski? Če je to hotel, je res zadel oboje, Jugoslavijo in njen narod, ki žalujeta v najgloblji boli nad nenadomestljivo izgubo velikega vladarja, toda stvarno je dosegel čisto nasprotno od onega, kar je menda nameraval. Ne, v Marseillesu Jugoslavija in jugoslovanski narod nista padla, sklonila sta se z nepopisno bolečino nad mrtvim kraljem, toda z neomajno prisego, da bosta dalje vršila po njem započeto zgodovinsko poslanstvo. Jugoslovanski narod od Maribora do Gjevjielje ter od Subotice do Splita je v nepopisnem soglasju sprejel besede umirajočega heroja: »Čuvajte mi Jugoslavijo!« Štirinajst milijonov nas je vtisnilo to oporo v srca, v najglobljo misel in voljo in vršili jo bomo vsi, pripravljeni pasti za njo po vzgledu velikana, nikoli pa se ji ne bomo izneverili.

Ako je kdaj bil ves naš narod ene misli, potem je sedaj, ob krsti našega velikega voditelja. Pred nami vsemi je le ena sama jasna pot: po njegovih stopinjah! Čuvali bomo Jugoslavijo, ki jo je on ustvaril, delovali bomo po njegovih mislih, ustvarjali in gradili po njegovih načrtih. Ne, ako je atentator nameraval oslabil našo voljo, potem se je strahotno zmotil. Ako je nameraval razbiti naše edinstvo, potem so bili njegovi nameni ne samo zločinski, ampak tudi blazni. Jugoslavija kralja Aleksandra je realno dejstvo, je in bo ostala. Ostala pa bo prav tako trdna tudi v mednarodni politiki, v svojem mednarodnem položaju, ki si ga je ustvarila in utrdila prav po velikem, zgodovinsko trajnem delu viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Kakor se torej ne bojimo za svojo državno stavbo v notranjosti, ki je sedaj zlepljena za vse večne čase še z najplemenitejšo krvjo svojega najplemenitejšega sina, tako se tudi ne bojimo zanjo v zunanosti. Stojimo trdno in bomo stali!

Jugoslavlani smo prestali v prošlosti in sedanosti najtežje preizkušnje, tako težke, kakor jih ni preстал nihče drugi v Evropi, prestali bomo tudi ta veliki udarec. Narod, ki je preživel Bizantince, Turke, Habsburžane in vse druge, narod, ki je šel preko Albanije in je kljub vsemu ostal, bo ostal tudi v bodoče.

Sprejem mrtvega kralja v žalujoči domovini

Poklonitev italijanske vojne mornarice — Ogromne priprave za sprejem v Splitu — Program poklonitev v Zagrebu

BEOGRAD, 13. okt. Italija je izkazala našem velikemu mrtvemu kralju včeraj vojaške časti. Njena mornarica je odplula iz Messine nasproti jugoslovanski ladji »Dubrovnik«, s katero se je srečala na odprtem morju. Po predpisani častni salvi, se je italijanska mornarica pridružila žalnemu sprevedu ladij francoske mornarice, s katero potuje tudi mornariški minister Pietri. Ob 15. popoldne so ladje pasirale morskoo ožino pri Messini. S trdnjave San Ranieri je zagrmelo 21 topovskih streljav, na stolpu pa sta se dvignili jugoslovanska in italijanska zastava na pol droga. Ob obali se je zbrala velika množica ljudi. Italijansko brodovje je spremljalo »Dubrovnik« do zahoda sonca. Na nadaljnj

poti spremlja »Dubrovnik« samo italijanska križarka »Alberico da Chiussano«.

Po poročilih iz Splita, se vse mesto mrzlično pripravlja, da čim dostojneje dočaka in sprejme svojega mrtvega kralja, katerega truplo bo prispelo v pristanišče jutri, v nedeljo ob 6.30 zjutraj. V pristanišču so že postavili velik katafalk, na katerega bodo položili krsto in bodo tam mimo nje defilirale množice z obal Jadrana, da se poslovo od mrtvega vladarja. Vsa luka je v črni. Vse svetilke so ovite s črno kopreno. S hiš plapolajo neštete črne zastave, hiše v pristanišču pa so še posebej prekrte s črno. Od vseh strani prihajajo v Split množice ljudi. Prispela je tudi že velika delegacija vlade in narodnega predstavništva.

Tekom dneva pa pridejo še večje skupine naših in tujih dostojanstvenikov ter zastopnikov domačih in tujih listov. Danes opoldne je prispel v pristanišče parnik »Karadjordje«, ki je pripeljal udeležence s Hrvatskega Primorja.

Tudi v Zagrebu so v teku vse velike priprave za sprejem mrtvega vladarja. Včeraj je bil določen program defileja Zagrebčanov pred truplom pokojnega kralja. Na peron bo smelo poslati vsako društvo, katerih je okoli 600, le po tričlansko delegacijo. Ostali se bodo mogli posloviti od kralja v dvorni čakalnici. Defile bo trajal vso noč do 5. ure zjutraj. Častno stražo bodo imeli Sokoli. Vlak s krsto bo prispel v Zagreb jutri ob 21.40.

Triumfalni sprejem kralja Petra II.

PRESTOLNICA JE DANES IZKAZALA NEPOPISNO LJUBEZEN IN V DANOST NOVEMU MLADEMU KRALJU.

BEOGRAD, 13. oktobra. Jugoslovanska prestolnica je sprejela danes z nepopisnim triumfom novega vladarja, Nj. Vel. kralja Petra II. Med kolodvorom in dvorcem na Dedinju se je razvrstila stotisočglava množica ljudi, ki je tvorila neprekinjen špalir. Ko je prispel na postajo vlak z Njeg. Vel. kraljem Petrom II. in spremstvom, je zaigrala gardna kapela državno himno. Kralj je izstopil prvi, za njim pa kraljica-vdova. Kralj je stopil k ministrskemu predsedniku Uzunoviću in mu dal roko, nato je poljubil roko patrijarhu, ki ga je blagoslovil. Mini-

strski predsednik je pozdravil mladega vladarja s kratkim nagovorom; beograjski župan Petrović mu je pa podal kruh in sol ter mu zagotovil zvestobo in vdanost prestolnice. Nato je stopil kralj pred častno stotnijo, jo pozdravil z besedami »Pomoz! Bog, junaci!« ter sprejel raport visokih vojaških osebnosti. V čakalnici so pozdravili kralja ostali ministri, senatorji in poslanci. Ko se je pojavil na vratih, je bil nepopisno navdušeno pozdravljen. Nato se je odpeljal med špalirjem vojakov, Sokolov, patriotskih društev in množic na Dedinje.

Rezultati preiskave o atentatu

PETER KELEMEN BAJE TRŽAČAN RODOLFO SUK. ARETACIJA NJEGOVIH SOKRIVCEV.

PARIZ, 13. oktobra. Kakor se doznavala s strani oblasti, se je doslej ugotovilo, da ime atentatorja Kelemen ni pravilno. Pod tem lažnim imenom se je skrival v Trstu rojeni Rodolfo Suk, a aretirana sta bila tudi že dva njegova sokrivca. Po poročilih iz Aixen Provence sta tam prenočevala v nekem hotelu dva individuja, ki sta bila vmešana v atentat. Polcija ju je takoj začela zasledovati in ju je tudi res že prišla v Tononu pri Evianu. Prvi je bil opremljen s potnim listom na ime Ladislav Beneš, izdanim po češkoslovaških oblasteh. Navedeno je v njem, da je bil rojen v Zadru 30. julija 1903; potni list je bil izdan v Trstu letos 18. junija. Pri njem so našli 1700 frankov in vozovnico II. razreda od Eviana do Fontainebleaua. Tudi drugi aretiranec je imel češkoslovaški potni list, izdan v Trstu na ime Jaroslav Novak. Po podatkih naj bi bil rojen 8. maja 1900, v Gorici. Njegov potni list ima iste vize, kakor Benešev, toda brez francoske vstopne vize. Pri sebi je imel

1600 frankov in enako vozovnico. Doslej se je ugotovilo nedvomno, da sta bila oba v zvezi z atentatorjem Sukom in sta se mudila z njim skupaj tudi v Parizu. Nobenega dvoma pa ni, da imata ponarejene potne liste in da se tudi pišeta drugače. Obenem se je ugotovilo, da je bil s tema dvema v zvezi še neki neznanec, ki se mu je pa posrečilo pobegniti. Polcija je doslej odredila vse potrebno, da ga izsledi. Mimo tega so pa ugotovljena še imena dveh drugih, in sicer leta 1910, v Reki rojenega Egorja Kramerja in nekega Silvestra Šalnega. Najbrže pa tudi ta imena niso pravilna.

PRVO PRIZNANJE ATENTATORJEVEGA SOKRIVCA.

ANNEMASSE, 13. oktobra. Aretirani Jaroslav Novak je priznal, da je v resnici Zvonimir Paspšil, ki je bil v procesu proti morilec glavnega urednika Šteglja obsojen in contumaciam na smrt pred sodiščem za zaščito države v Beogradu. Paspšil je izjavil, da je po umoru Šteglja pobegnil na Madžarsko, kjer se je pridružil teroristom skupine Pavlič-Perčec in živel v taborišču Janka Puszta. Od tam je šel v Monakovo in Čurh, kjer je bil skupaj z atentatorjem Kelemenom. V Parizu se mu je pridružil tudi neki Ha-

lug. Oba sta ostala v Parizu, atentator pa se je odpeljal v Marseilles. Po vesti o uspelem atentatu je skušal pobegniti iz Francije, a mu ni uspelo.

PARIZ, 13. oktobra. Zaradi suma soudeležbe pri atentatu v Marseillesu sta bila včeraj prijeta tu ruski Žid Einstein in Poljak Wodiczka, nadalje so pa prijeli tudi nekega Gradčana Quickelanda, bivšega vladnega svetnika, a so ga zopet izpustili. Oba prva sta imela enako orožje kot atentator.

NOVI IZSLEDKI.

PARIZ, 13. oktobra. Ugotovljeno je, da je bil atentator Klemen (Suk?) 48 ur pred atentatom v družbi nekega Kramerja in Malnyja. Neke ženska jim je pa nosila kovčeg in v njem najbrže orožje. Bila naj bi to baje neka Marija Vydrochova iz ČSR.

BUDIMPEŠTA, 13. oktobra. V zvezi z izpovedjo Pospšila je madžarska vlada odredila obširno preiskavo med na Madžarskem živječimi emigranti. Ugotovljeno je namreč, da je Pospšil živel na Madžarskem.

ATENTATOR POKOPAN.

PARIZ, 13. oktobra. Atentator Kelemen (Suk?) je bil sinoči na marseilleskem pokopališču naskrivaj pokopan na prostoru za samomorilce. Krsta je bila policijsko zapečaten za primer ekshumacije.

SARRAUT OSTOPIL.

PARIZ, 13. oktobra. Notranji minister Albert Sarraut je zaradi očitkov, ki so bili izrečeni v francoski javnosti v zvezi s pomanjkljivo varnostno organizacijo ob priliki sprejema Nj. Vel. kralja Aleksandra I. v Marseillesu, podal včeraj demisijo, ki je bila sprejeta. Istočasno so bili po odredbi vlade suspendirani številni višji in nižji funkcionarji varnostnih oblastev.

POSEBNI VLAKI Z ČSR.

PRAGA, 13. oktobra. Iz češkoslovaške so določeni za pogreb Nj. Vel. kralja Aleksandra posebni vlaki, ki bodo vozili v Beograd in nazaj.

GEORGES BO OKREVAL.

MARSEILLE, 13. oktobra. Zdravstveno stanje ob atentatu ranjenega generala Georgesa se je izboljšalo in upajo, da ga bo mogoče rešiti.

Še več: priboril si bo isto mesto na soncu, ki si ga zaslužil. **DUH VELIKEGA KRALJA ALEKSANDRA BO VEČNO ČUVAL NAD NAMI!**

Dnevne vesti Navodila o žalostnih svečanostih

Pod predsedstvom pomočnika bana g. dr. Pirkmajerja se je osnoval odbor za organizacijo žalnih svečanosti za blagopokojnim vitežkim kraljem Aleksandrom Zediniteljem za dravsko banovino. Na svoji sinočni seji je po končanem posvetovanju izdal o žalni svečanosti naslednja navodila, ki so važna za vse upravne funkcionarje:

1. Po vseh občinah naj se osnujejo občinski odbori za organizacijo žalnih svečanosti, ki naj organizirajo vse podrobnosti v svojem področju v okviru splošnih navodil banovinskega odbora. Odbori naj imajo najkasneje do nedelje 14. t. m. svojo prvo sejo.

2. V času najgloblje žalosti, to je do vključno nedelje 21. t. m., skličejo občinski odbori žalne seje in komemoracije družtev, korporacij itd. Po možnosti naj ima vsako društvo svojo žalno svečanost.

3. V času globoke žalosti, to je do 21. novembra, naj se po možnosti na vseh hišah razobesijo črne zastave, ali državne zastave s črnim trakom. Občinski organi naj nosijo v tem času žalne znake (črne ovratnice in žalne trakove na levih rokavih, ali vsaj črn trak na desnih reverjih sukenj).

4. Šole opravijo žalne svečanosti po že izdanih navodilih prosvetnega oddelka banske uprave.

5. Da se omogoči prebivalstvu dravske banovine, da se v Zagrebu v čim večjem številu zadnjič pokloni zemeljskim ostankom blagopokojnega viteškega kralja, bo vozil iz Maribora vlak ob 18.05, ki bo imel zvezo s posebnim vlakom iz Ljubljane. Za vse udeležence je zagotovljena polovična vožnja. Če se bo prijavilo pri »Putniku« v Mariboru zadostno število udeležencev, bo znašala voznina na progi Maribor-Zagreb in nazaj samo eno tretjino. Občinski odbori naj zberejo zadnje prijave in telefonično sporoče »Putniku« v Mariboru število udeležencev še tekom današnjega dne ali pa vsaj do nedelje jutraj. Kot izkaznica za popust velja potrdilo pristojne občine.

6. K pogrebnim svečanostim in zaradi poklonitve zemeljskih ostankov blagopokojnega kralja v Beogradu pošlje vsaka občina vsaj po enega zastopnika, večjim občinam pa se priporoča, naj odpošljejo veččlanske deputacije. Po en občinski zastopnik ima pravico do brezplačne vožnje, vsi ostali zastopniki občin, kakor tudi vsi drugi, ki potujejo z njimi, pa imajo 50 odstoten popust. Popust se dobi na temelju potrdila pristojnih občin in velja za potovanje v Beograd v dneh od 15. do 17. t. m., za povratek pa do 20. t. m.

Vabijo se tudi vsa društva in korporacije, naj pošljejo skupno z občinskimi zastopniki svoje predstavnike.

7. Na dan pogreba 18. t. m. se bodo dovoljevali v vseh podeželskih župnih cerkvah ob 8. uri svete maše, ki se jih naj udeležijo predstavniki krajevnih oblastev in uradov, društev in korporacij, vse šole in občani. Pri maši bo tudi primeren nagovor. Ta navodila so izdana v soglasju s cerkvenimi oblastmi.

V mestih določi program dopoldne in večernje žalne svečanosti krajevni odbor v sporazumu s predstavnikom cerkvene oblasti.

Od 14. do 14.30 bodo zvonili zvonovi po vseh cerkvah. Po končanem zvonjenju bo 5 minutni molk po vsej banovini. V tem času se mora prekiniti tudi ves promet na vseh komunikacijah, izvemši železnice. Nato bodo na prostem javne komemoracije, ki naj jih priredi občinske uprave ali društva in ki jim mora prisostvovati vsa šolska mladina.

8. Na dan pogreba morajo biti vsa trgovska in obrtna obratovališča zaprta ves dan, gostilne, kavarne in podobni obrati, za katere ne velja nedeljski počitek, pa morajo biti zaprti od 8. do 9. in od 14. do 15. ure.

Vsi kraji, ki imajo ulično javno razsvetljavo, naj od 13. do 15. ure prižgo svetilke, ki naj bodo po možnosti zaslepe s črnimi koprenami.

Jadranska straža ob smrti viteškega kralja

ŽALNA SEJA IN SOŽALNA BRZOJAVKA. POZIV K MANIFESTACIJI.

Oblastni odbor Jadranske straže je imel včeraj pod predsedstvom g. dr. Lipolda svojo žalno sejo, na kateri je obsojil gnusen zločin, ki se je zgodil v Marseilleu nad našim nad vse ljubljanim blagopokojnim vladarjem kraljem Aleksandrom I., ki je prešel kot naš zedinitelj v zgodovino Jugoslavije, katero je še z zadnjim dihom njej posvečenega življenja priporočil slehernemu Jugoslovancu, vsem jadranskim stražarjem z naročilom, da čuvamo njemu in sebi našo milo domovino, našo nad vse ljubljeno Jugoslavijo.

To hočejo jadranski stražarji tudi izvesti in posvetiti kulturnemu, gospodarskemu in nacionalnemu razvoju Jugoslavije vse svoje sile, da se tako oddolžijo velikemu pokojniku in pokažejo njegovemu nasledniku, mlademu našemu pokrovitelju kralju Petru II., da mu stojijo z vdanostjo in zvestobo ob strani v teh težkih dneh preizkušanj in nadalje v vseh njegovih podvigih v dobrobit narodnega edinstva, sloge in napredka naše države pod slavnim žezlom dinastije Karadjordjevičev.

Maršalatu dvora v Beograd se je odposlal sledeči brzjav: »Oblastni odbor Jadranske straže v Mariboru se klanja v neizmerni boli nad težkim udarcem usode, ki je zadel ves jugoslovanski narod s smrtjo velikega viteškega kralja Alek-

sandra I. Zedinitelja in izraža svojo neomajano vdanost in zvestobo svojemu pokroviteljstvu kralju Petru II. Predsednik dr. Lipold.«

Sprejel se je soglasno sklep, da se imenuje dom Jadranske straže, ki ga namerava kupiti oblastni odbor v Bakru »Dom kralja Aleksandra I.«, v katerem naj bi se naša mladina krepila duševno in telesno, da bo zamogla izpolniti oporoko velikega pokojnika.

Sklenilo se je tudi pozvati vse članstvo JS, članstvo mestnega odbora JS, odbora železničarjev in mornarske sekcije, da se danes korporativno udeležijo žalnega obhoda, ki ga priredi Narodna obrana, kakor tudi žalnega zborovanja v velikih dvorani »Uniona«. Zbirališče za JS je določeno pri kavarni »Orient« na Trgu kralja Petra ob 17. uri. Istotako se poziva vse članstvo, da se udeležijo žalne seje sokolske župe, ki bo v nedeljo 14. t. m. ob 11. uri dopoldne v velikih dvorani Narodnega doma.

Poziv strelcem mariborskega okrožja. Na nedeljski žalni manifestaciji, ki bo ob 17. (5.) uri v Narodnem domu, bo govoril predsednik mariborskega okrožja polkovnik g. Putnikovič. Ponovno pozivamo na to žalno manifestacijo vse nacionalne organizacije in vse iskrene Jugoslovane, ki pismenega vabila niso dobili.

Poseben vlak v Beograd

»Putnik« v Mariboru priredi dne 17. oktobra 1934 ob približno 17. uri za občinstvo iz severnega dela dravske banovine poseben brzovlak za Beograd k pogrebnim svečanostim našega umrlega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Vstop v vlak bo omogočen na vseh železniških postajah na progi Maribor-Zidani most-Brežice. Od stranskih postaj do priključne postaje velja znižana vožnja. Prijave k udeležbi sprejemajo vse železniške postaje in je

potrebno zaradi določitve prostorov, da najkasneje do torka dne 16. tm, udeleženci iz vseh krajev javijo najbližjim postajam število udeležencev. Cena vožnje tja in nazaj 140 Din. Prijave in informacije pri »Putniku« v Mariboru, Celju, Gornji Radgoni in Št. Ilju. Potniki, ki vstopijo v ta posebni vlak na postajah izven Maribora in Celja, plačajo vozni listek v vlak. Natančni vozni red bo pravočasno objavljen.

Žalna seja Društva odvetniških in notarskih uradnikov v Mariboru. Seja je bila 11. oktobra 1934 ob 18. uri v društveni sobi Delavske zbornice ob navzočnosti odbornikov in članstva. Društveni predsednik g. Dragotin Gilčvert je v svojem nagovoru zlasti naglasil veliko bol, katero občutijo vsi državljani po vsej Jugoslaviji in ki naša čustva pretresajo tudi v Mariboru ob hipni izgubi ljubljene in neustrašnega kralja Aleksandra I., ki je bil na gnusen način dne 9. oktobra 1934 v Marseilleu umorjen. Navzoči so se v nemi žalosti dvignili ter zaklicali velikemu pokojniku 3-kratni »Slava!«, nakar je bil v znak visokega spoštovanja našega milega vladarja in globoke žalosti nad nebešljivo izgubo odrejen par minuten molk. Nato je bila odposlana ministrskemu predsedniku brzjavka naslednje vsebine: »Gospod Nikola Uzunović, predsednik ministrskega sveta, Beograd. V globoki žalosti se vse odvetniško in notarsko uradništvo po dravski banovini klanja manom našega ljubljene vladarja in viteškega kralja Aleksandra I. Z vso vdanostjo izrekamo najgloblje sožalje Njegovemu Veličanstvu kralju Petru II. in vsemu kraljevskemu domu. Za Društvo odvetniških in notarskih uradnikov v Mariboru. — Predsednik: Dragotin Gilčvert.«

Barvni trak, karbonpapir, rabljeni pisalni stroji Legat, Slovenska ulica 7.

Kraljevska banovinska poslovница
Primorske banovine - Split

Poselite

RAZSTAVO

splitskih preprog in narodnih vezenin, ki je v Mariboru v palači Hranilnice dravske banovine (preje Preis) od petka 12. oktobra do vključno nedelje 21. oktobra 1934.

Izložba je odprta od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 7. ure popoldne.

Vstop prost. - Sprejemamo naročila na 24 mesečno odplačilo brez naplačila.

Združenje Jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev, podružnica v Mariboru, je imelo v torek dne 9. t. m. lepo obiskan širši članski sestanek v mali dvorani Narodnega doma. Med živahno debato je pa butnila v dvorano kakor strela z jasnega grozna vest o zločinskem umoru kralja Aleksandra v Marseilleu. Onemeli so zborovalci pri tem strašnem poročilu, katerega nikdo ni zmogel pojmiti in verjeti. Predsednik tovariš Lukačič je nemudoma prekinil sestanek, pozval članstvo k parminutnemu molku in s trikratnim »Slava!« junakumučeniku zaključil sestanek. Žalna seja podružnice se je vršila v četrtek zvečer v podružničnih prostorih, ter je tov. predsednik in primernem nagovoru orisal katastrofalno izgubo in kratak življenjepis blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Sklenjeno je bilo, da se vse službe prosto članstvo podružnice udeležijo vseh javnih žalnih manifestacij. Z zaobljubo »Čuvajmo Jugoslavijo!« je bila zaključena žalna seja.

Narodni železničarji člani Združenja jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev, podružnice Maribor, se pozivajo, da se polnoštevilno udeležijo žalne manifestacije dne 13. oktobra t. l. ob 20. uri v unionski dvorani, ki jo prirede narodna društva povodom smrti Nj. Vel. viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja Zbirališče železničarjev ob 19. uri na Kralja Petra trgu, od koder krenemo s sprevedom na žalno zborovanje. Članstvo opozarjamo, da se pokori navodilom rediteljev. Odbor.

Mariborska sekcija avtomobilskega kluba je povodom svoje žalne seje dne 12. oktobra 1934 poslala maršalatu dvora v Beograd brzjavko naslednje vsebine: »Ob tragični smrti našega ljubljene vladarja izražam Nj. Veličanstvu kraljici Mariji v imenu upravnega in nadzornega odbora in vsega članstva mariborske sekcije avtomobilskega kluba najgloblje sočutje in zagotovilo neomajene vdanosti in zvestobe njegovemu nasledniku kralju Petru II. Predsednik Pinter Ferdo.«

Kot atlet močan

čuti se,

Kdor

Ki-Ki

bonbone je.

njerkoli si bodi Ki-Ki povsodi,

PROIZVOD: »UNION«, ZAGREB

Žalna brzjavka okrajnega odbora JNS za Maribor mesto. V prostorih okrajnega tajništva JNS v Cankarjevi ulici je bila sinoči pod predsedstvom podpredsednika g. dr. Lipolda žalna seja. Seja so se v polnem številu udeležili vsi odborniki okrajne organizacije. S seja je bila odposlana naslednja žalna brzjavka predsedniku vlade Uzunoviću: »Okrajni odbor JNS Maribor mesto se v globoki žalosti klanja voditelju, narodnemu velikemu viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Obljublja neomajano zvestobo in vdanost kralju Petru II. in zagotavlja, da hoče z vsemi silami čuvati veliko našo Jugoslavijo.« Podpredsednik dr. Franjo Lipold.

Vsem gasilskim edinicam. Uprava Gasilske zveze odreja: 1. do nadaljnje naredbes se v vseh gasilskih edinicah ukinejo vse prireditve; 2. v počastitev spomina velikega kralja Aleksandra I. mora vsaka gasilska župa in četa prirediti za svoje članstvo žalno spominsko svečanost, na kateri naj bo predavanje o njegovem življenju in njegovih borbah za naše nacionalno osvobodjenje in zedinjenje; 3. pri vseh prireditvah udeležba v gasilskimi znaki; 4. nadaljnje naredbes o gasilskimi znaki; 4. nadaljnje naredbes o sodelovanju gasilstva pri pogrebu velikega kralja bodo izšle v dnevnem časopisu! Starešina Josip Turk l. r.

Narodna obrana poziva vse organizacije, da se udeležijo žalnega obhoda in žalne manifestacije v počastitev spomina viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, ki bo v soboto, 13. tm. ob 20. (8.) uri. Zborna metsto spreveda bo na Trgu kralja Petra I. ob 19. (7.) uri, odkoder bo krenil preko mosta skozi Gosposko ulico, Slovensko ulico, Aleksandrovo cesto, Kolodvorsko ulico, Zrinski trg, Maistrovo in Ciril-Metodovo ulico, Trg svobode na Aleksandrovo cesto v unionsko dvorano, kjer bo žalno zborovanje. Ves spreved se bo izvršil v največjem molku in prosimo vse občinstvo, ki bo prisostvovalo, da se pridruži tej manifestaciji v največji tišini, kajti le s tem izkazemo zadnjo čast velikemu pokojniku.

Državni

in samoupravni uradi!

Uradni žalni papir in ovitke dobite v knjigarni

UČITELJSKE KNJIGARNE

v Ljubljani in njeni podružnici

V MARIBORU

Tyrševa ulica 44

Glasbena Matica Maribor, poziva vse svoje člane, da se strogo obvezno udeležijo z znaki žalne manifestacije, ki bo danes zvečer. Zbirališče Maticarjev ob 19. uri na Ruški cesti v bližini Trga kralja Petra.

Telesno zaprtje, slaba prebava, abnormno razkrajanje in gniloba v črevesu, pomnožena vsebina kisline v želodčnem soku, nečistost kože na obrazu, na hrbtu in prsih, čermasti turi, marsikateri katar, motne sluznice pridejo z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice. Stevilni zdravniki in profesorji uporabljajo »Franz Josefovo« grenčico že desetletja pri odraslih in otrocih obeh spolov z največjim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Okrožnica vsem sekcijam Kluba kolesarjev in motociklistov »Perun« v Mariboru. Zaradi strašnega in gnusnega atentata na našega prevzvišenega vladarja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. prosimo odboj Kluba kolesarjev in motociklistov »Perun« v Mariboru vodstvo in članstvo posameznih sekcij, da v znak žalosti ob prebriski tragični smrti nad vse ljubljene vladarja, opuste vsako kakršnokoli prireditve v imenu ali pod okriljem vodstva posamezne sekcije podpisane kluba. Prosim, da vzame vodstvo kakor članstvo to na znanje ter ima vedno in vsak čas pred seboj mile in globoke besede našega pokojnega, velikega in dobrega vladarja: »Čuvajte Jugosla vijo!«

Vodstvo in ravnateljstvo šolskih zavodov. Po odloku prosvetnega ministrstva bo na vseh šolskih zavodih spominska svečanost za blagopokojnim vitežkim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. — Slavnost naj bo, če le mogoče, skupna za vse učence in naj se opravi v ponedeljek ali v torek 16. t. m. Ta dan je pouka prost.

Nacionalno delavstvo žaluje za svojim najvišjim pokroviteljem Nj. Vel. kraljem Aleksandrom. Sinoči je tukajšnja podružnica NSZ imela žalno sejo po pok. vladarju Nj. Vel. kralju Aleksandru, ki jo je vodil predsednik g. Bajt ter v daljšem govoru orisal zasluge našega pokojnega vladarja za nacionalno delavstvo, kateremu je tudi poklonil prapor. Navzoči so s trikratnim vzklikom »Slava!« počastili spomin nepozabnega vladarja. Predsednik je nato pozval navzoče naj vzkliknejo tudi novemu našemu vladarju Nj. Vel. kralju Petru II., nakar je zaključil žalno sejo.

Podružnica NSZ, poziva vse svoje članstvo, naj se zanesljivo udeleži današnje žalne manifestacije. Zbirališče je na Trgu kralja Petra ob 19.30 uri.

Člani Slovenskega lovskega društva, ki se bodo udeležili pogreba kralja Aleksandra, se obveščajo, da je za udeležbo predpisan lovski kroj. Nadalje se člani pozivajo, da svojo udeležbo najkasneje do torka, 16. t. m. javijo predsedstvu Mariborske podružnice SLD (tel. 21-01).

Najvišjemu pokrovitelju našega lovstva, tragično preminulemu kralju Aleksandru je bila posvečena sinočnja žalna seja mariborske podružnice Slovenskega lovskega društva v lovski sobi pri »Orlu«. Polnoštevilno zbrani odborniki so globoko ginjeni sledili pretresujočim besedam predsednika gosp. ravnatelja Pogachnika. Seji sta prisostvovala med drugim tudi sreski načelnik dr. Senekovič in podpredsednik centrale lovskih društev v Beogradu gen. direktor v p. inž. Koprivnik.

Naši ribiči se klanjajo manom blagopokojnega kralja Aleksandra. Ribarsko društvo v Mariboru je imelo sinoči pri »Orlu« žalno odborovo sejo, katere so se odborniki polnoštevilno udeležili. Ganljiv žalni govor predsednika g. prof. dr. Fluđernika je napravil na vse navzoče globok vtis. Blagopokojni kralj Aleksander je zelo ljubil ribiški sport in tudi naš novi vladar Nj. Vel. kralj Peter II. je velik prijatelj ribolova.

Žalna seja Protituberkulozne lige v Mariboru je bila v petek zvečer v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Polnoštevilno zbrani odborniki so stoji poslušali spominski govor predsednika gosp. banskega svetnika v pok. dr. Ipavca o žalotni in nezasluzeni usodi našega viteškega kralja Aleksandra I., ki je bil velik prijatelj in dobronik naših prejšnjih bratov in sester.

Privatnim nameščencem na znanje. Zaradi današnjega manifestacijskega obhoda odpade za danes sklicana žalna seja in bo v ponedeljek 15. tm. ob 20. uri v poslovnih prostorih Sodna ulica 9 I.

Mariborski športniki bodo imeli drevi ob 18. uri v Aljaževi sobi skupno žalno sejo. K seji naj pridejo vsi predsedniki mariborskih športnih združenj.

Ruska kolonija v Mariboru sporoča vsem v Mariboru živečim Rusom, da bo parastos za blagopokojnim kraljem jutri dopoldne ob 9. uri v pravoslavni kapeli.

Pravoslavni vernikom. Parastos za pokojnim vitežkim kraljem bo z liturgijo jutri dopoldne ob 9. uri v pravoslavni kapeli. Verniki pravoslavne občine naj se parastosa udeleže v čim večjem številu.

Ob priliki smrti Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra I., je imel Kaajev steg skavtov v Mariboru žalni zbor ob polnoštevilni udeležbi svojih članov. Tajnik.

Odbor Društva sodnikov kraljevine Jugoslavije sekcija Ljubljana, je imel v petek, dne 12. tm. dopoldne žalno sejo v spomin mučeniške smrti blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Obvestilo Strelske družine v Ljutomeru o nameravani veselici v nedeljo 14. t. m. in otvoritvi strelišča, ki nam je bilo doposlano še pred tragično smrtjo Nj. Vel. kralja Aleksandra, je prišlo včeraj pomotoma v list. Zaradi narodnega žalovanja seveda nameravane prireditve ne bo.

Ruše žalujejo. Na povabilo pevskega društva Ruše se je sinoči zbrala vsa pevka družina, da se oddolži in izreče svoje sožalje ob prebriski izgubi milega vladarja kralja Aleksandra I. Žalno sejo je otvoril trgovec g. Anton Požar, ki je z drhtečimi besedami sporočil težko izkušbo in veliko nesrečo, ki je doletela jugoslovanski narod. Odbor pevskega društva Ruše poziva vse svoje pevce in članke ter ostale Rušane, naj se v čim večjem številu udeleže maše zadušnice, ki bo jutri v farni cerkvi v Rušah.

Žalni pisarniški in konceptni papir ter koverta s črnim robom za urade pri tvrdki Zlata Brišnik, Slovenska ul. 11.

Smrt vzornega moža in človekoljuba. V ponedeljek 8. oktobra ob pol 10. uri zvečer je po kratki boleznini zatisnil oči na Cigonci pri Sl. Bistrici g. Cenon Dvoršak, čevljarški mojster in hišni posestnik. Skoro nismo mogli verjeti, da je odšel od nas tako hitro, kajti bil je šele v 63. letu starosti. Njegovo ime bo ostalo med ljudstvom slovenjebistriške okolice vedno v najlepšem spominu. Kdo ga ni poznal? Predvsem je bil nad vse skrben oče svojim šestim otrokom, katerim je posvetil vse svoje življenje. Bil je narodno zaveden mož, in udeleževal se je pred vojno v raznih slovenskih društvih. Bil je človek, vsak čas in ob vsaki uri pripravljen pomagati svojemu bližnjemu na ta ali oni način. Bil je kremenit značaj, značaj odkritosti in poštenosti, ter ga bomo kot takega pogrešali vsi. Naj mu bo lahka zemlja domača. Slava njegovemu spominu! Žalujemo rodbini iskreno sožalje!

Razstava slik A. Trstenjaka. Naš akad. slikar Ante Trstenjak, ki se mudi nekaj časa v Mariboru, je nameraval prirediti jutri v pritličju Banovinske hranilnice razstavo svojih slikarskih del. Zaradi tragične smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra pa bo otvoritev šele prihodnjo nedeljo 21. t. m.

Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcev, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzročijo naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

Slovenska starokatoliška služba božja bo v nedeljo 14. t. m. ob 9. uri v mali dvorani Narodnega doma.

Praznik živali. Za nedeljo, dne 14. tm. določeni obhod z živalmi odpade. Društvo za varstvo živali.

Program radiofonske oddajne postaje v Ljubljani od 21.—28. oktobra 1934: po napovedi.

Za Meškovo 60-letnico: kupite Meškove knjige »Na poljani« (broš. 25, vez. 38), »Črtice« (broš. 14, vez. 24), »Legende o sv. Frančišku« (broš. 16, vez. 24). Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Zahvala. Namesto venca na grob umrlega g. Vinklerja je ga. Tyhijeva darovala mariborski gasilski četni in njenemu reševalnemu oddelku 100 Din, zakar ji izreka odbor toplo zahvalo.

Predvajanje uporabe novodobnega modernega vrtnega orodja. Tovarna Wolfvega orodja Betzdorf-Sieg priredi 18. okt. potom večjega strokovnjaka ob 10. uri na vogalu Aškerčeve in Prešernove ul. praktična predavanja. Glej današnji inserat.

»Angleški salon«. Diplomirani in v Londonu odlikovani krojaški mojster Rud. Štiberc se je preselil na Meljsko cesto 1 in se toplo priporoča.

Ogenj. Na Boču pri Selnici ob Dravi je pretekli terek izbruhnil ogenj, ki je vpepelil domačijo posestnika Rudolfa Vodnika. Zgoreli so do tal stanovanjska hiša in dva hleva. Škoda je znatna, ker so zgoreli tudi vsi letošnji pridelki. Sumijo, da je bil požar podtaknjen.

Kongres hotelirjev in gostilničarjev kraljev. Jugoslavije, ki bi se moral vršiti dne 23. in 24. tm. v Zagrebu, je odgojen za nedoločen čas.

Sejem za prašiče. Na včerajšnji sejem so pripeljali 476 prašičev. Kupčija je bila slaba in je bilo prodanih 122 glav. Cene so bile naslednje: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 40 do 70 Din, 7 do 9 tednov stari 80 do 90 Din, 3 do 4 mesece 130 do 150 Din, 5 do 7 mesecev 250 do 300 Din, 8 do 10 mesecev 320 do 400 Din in leto stari 550 do 600 Din; kilogram žive teže so prodajali 5 do 6 Din, mrtve pa 8.50 do 9.50 Din.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 16 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 9 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 15 stopinjah 742, reduciran na ničlo pa 740; relativna vlaga 78; vreme je jasno in mirno; vremenska napoved pravi, da ne bo nobenih bistvenih sprememb.

Vrtnec Nj. Vel. kralja Petra II. v domovino.

PRAVI DOMACI IZDELEK

Manom viteškega kralja Zedinitelja!

Motto: »Čuvajmo Jugoslavijo!«

Globoka bol objema domovino, zastave žalne tužno plapolajo, drhtijo srca, ki le motno znajo, da res zapustil Oče je Družino.

Kdo naj izmeri našo bolečino in kdo zadušeno sovražno grajo, — katero množice osvetno šepetajo — in naše tihe solze: bridko vino?!

Umrl je kralj, a duh njegov živi in vekovečno bo živl med nami, in nas predrami v zarjo slavnih dni...

Vsem bodi sveta Tvoja oporoka! Ko nas poklical boš v mrki jami, na mejdan pojdemo do slednjega otroka!

Maistrov borec.

Dalmatinske preproge in narodne vezenine

DELO PRIMORSKE BANSKE UPRAVE ZA RAZŠIRJENJE DOMAČE OBRTI.

Po osvobojenju smo imeli v Mariboru večkrat priliko obiskati razne razstave preprog in vezenin, toda tako zanimive kakor je razstava splitskih preprog in narodnih vezenin in tako privlačna še ni bila nobena. Brez bučne reklame je zastopnik poslovalnice primorske banovine g. Gal preprosto in okusno priredil razstavo v trgovskem lokalu palače mariborske banovinske hranilnice v Tyrševi ulici. Sočne in harmonične barve preprog in narodnih vezenin delajo najlepšo reklamo za razstavo in vabijo občinstvo, ki ne more mimo, ne da bi vstopilo in si ogledalo razstavljene preproge in narodne vezenine.

Prav gotovo bo zanimalo naše čitatelje, zlasti pa naše skrbne gospodinjice, ljubiteljice lepih in udobnih stanovanj, odkod so te preproge, te vezenine in kdo jih je izdelal? Primorska banovina s sedežem v Splitu je takoj po svojem nastanku ustanovila na iniciativo znanega strokovnjaka, banskega inspektorja gosp. Tončiča banovinsko poslovalno centralo za raziskovanje in napredek domače delavnosti. Namen te poslovalnice je raziskovati domačo narodno ornamentiko in pospeševati ročno delo med podeželskim ljudstvom ter nuditi na ta način zaslužek v prvi vrsti pridni Dalmatinki, ki ji rodna gruda rodi le skromen košček kruha. V Livnem, Konjicu, Stolcu in Splitu, kjer so nekake centrale, prireja banska poslovalnica strokovne tečaje o izdelovanju preprog in narodnih vezenin. V te tečaje se sprejemajo preprosta podeželska dekleta, ki se izurijo o vsem, kar jim je potrebno za nadaljnje samostojno izdelovanje preprog in vezenin. One so pozneje učiteljice med narodom in od njih se uče druga dekleta. Poslovalnica jim preskrbuje ves potreben material in odkupi od njih izdelane preproge in vezenine. Vse to, kar vidimo na omenjeni razstavi v Mariboru, je ročno delo, čeprav se zdi lajku na prvi pogled nekaj nemogočega. Kdo bi pri-

sodil preprosti kmečki ženi in dekletu to spretnost, te fineše, ta občutek za zlivanje najrazličnejših barv, ki diha tako osvežujoče iz narodne ornamentike prejšnjih stoletij.

Poudarili smo že, da so razstavljene preproge ročno delo. Posebno pozornost vzbujajo kniški, vrliški, drniški in hercegovski motivi. Vsi ti motivi so tkani, do čim so orientalski vzorci vzolani. Dalmatinske volzajo orientalske preproge na tri načine, in sicer tako, da uvzolajo na enem kvadratnem metru preproge po 40.000, po 62.500 ali pa po 90.000 vozlov. Po vzoljanju se loči tudi kvaliteta preproge. Nekaj nenavadnega pa je kopija preproge, ki jo je kupila splitska banska uprava od nekega grškega švečenika. — Preproga je stara nad 200 let in je shranjena v splitskem etnografskem muzeju. Po njej so kopirani nenavadni motivi, ki jih občuduje vsakdo. Privlačne so nadalje tudi lepe narodne vezenine, ki so jih sešile pridne roke preproste Dalmatinke. S temi vezeninami naj bi naše gospodinjice okrasile svoje domove in z dalmatinskimi preprogami naj bi napravile udobnejša svoja stanovanja, ker bodo s tem podprle propagando za narodno ornamentiko in pomagale tudi gmotno siromašnemu ljudstvu ob naši jadranski obali, ki se pretežno preživlja le od dela svojih žuljavih rok.

Splitska banovinska poslovalnica pa ima tudi te zasluge, da to prekrasno blago nudi občinstvu pod takimi pogoji, da si najlepše preproge takorekoč lahko privoščijo vsakdo. Razstava pa je tudi poučna in vzgojna, ker nazorno kaže, kakšna mora biti lepa preproga in lepa narodna vezenina. Priporočljivo bi bilo, da bi si razstavo splitskih preprog in narodnih vezenin, ki bo odprta do vključno 21. tm., ogledale tudi mariborske šole. Vstopnine ni nobene in je razstava odprta dopoldne od 9. do 12., popoldne pa od 14. do 19. ure.

Regentski svet in namestniki

IZ ŽIVLJENJA IN DELOVANJA VRŠILCEV VLADARSKIH DOLŽNOSTI.

Po določilih ustave kraljevine Jugoslavije je Nj. Vel. kralj Aleksander I. Zedinitelj določil za člane regentskega sveta do polnoletnosti Nj. Vel. kralja Petra II. Nj. Vis. kneza Pavla Karadjordjeviča, senatorja in bivšega prosvetnega ministra dr. Radenka Stankovića ter bana savske banovine dr. Iva Perovića. Namestniki regentov pa so: senator Ivo Banjanin, armijski general Vojislav Tomić in senator dr. Nikola Zec.

Nj. Vis. knez Pavle, sin Nj. Vis. kneza Arsenja Karadjordjeviča, strica pokojnega kralja Aleksandra in sin kneginje Demizove je bil rojen dne 27. avgusta leta 1893. v Petrogradu, gimnazijske študije je dovršil v Beogradu, višjo šolsko izobrazbo pa je dobil na univerzi v Oxfordu. Globoko izobražen se je vedno intenzivno zanimal zlasti za književnost in umetnost. Kot tak je v Beogradu ustanovil umetniški muzej, ki je v ponos naši mladi kraljevini. Vojne se je udeležil kot gardni častnik, sedaj pa je po svojem častniškem činu gardni podpolkov. Novi regent je človek kulturnega in humanega dela in zelo podjeten. Ob reorganizaciji Rdečega križa je postal predsednik te važne organizacije, nadalje pa je tudi predsednik Aerokluba in Donavskega kola jahalcev. S svojim resnim delom in nastopom je pridobil simpatije v vsej državi, pa tudi izven njenih meja. Poročil se je dne 22. avgusta 1925. s kneginjo Olgo, hčerko grškega princa Nikolaja, rojeno 29. maja 1903. v Tatoi. Iz tega zakona se je rodil 13. avgusta leta 1924. knez Aleksander in 29. januarja 1928 knez Nikolaj.

Drugi član regentskega sveta, senator Radenko Stanković, je bil rojen leta 1880. v Leskovici pri Beli cerkvi v Vojvodini. Osnovno šolo je dovršil v Beli cerkvi, gimnazijo v Novem Sadu, medicinsko fakulteto pa na Dunaju. Zaslovel je kmalu kot odličan medicinec in postal

po svojem službovanju na Dunaju in v Berlinu evropsko znana kapaciteta. Pozneje se je preselil v Zagreb, kjer je deloval z največjim uspehom kot zdravnik, univerzitetni profesor in nacionalni delavec polnih 16 let. Po vojni je l. 1921. postal redni profesor beograjske medicinske fakultete, leta 1932. pa ga je imenoval pokojni kralj za senatorja ter v novembru istega leta za ministra prosvete. Pozneje se je vrnil nazaj na univerzo kot šef klinike za srčne bolezni. Kraljeva oporoka ga je pa poklicala sedaj na najvišje mesto v državi.

Tretji član regentskega sveta dr. Ivo Perović je bil rojen 28. avgusta leta 1881. v Arbanasih pri Zadru v Dalmaciji kot sin heregovskih naseljencev. Osnovno šolo in gimnazijo je obiskoval v Zadru, pravno fakulteto pa v Zagrebu, Pragi in na Dunaju. Po končanih študijah se je posvetil sodniškemu poklicu. Po osvobojenju je bil imenovan za državnega tožilca v Splitu. Kmalu nato je bil poslan za okrajnega glavarja v Dubrovnik, kjer je opravljal svojo službo za časa okupacije francoske, ameriške in angleške vojske. Sprejel je in poslal v domovino vse jugoslovanske emigrante iz Bizerte, iz Italije prihajajoče ujetnike ter ostanke Wranglove vojske. Meseca aprila leta 1921. je bil imenovan za komisarja severne Dalmacije, kjer je do konca izvedel evakuacijo prve in druge cone od italijanske vojske ter uvedel nato redno politično upravo. Po ukinitvi komisarjskega mesta je postal okrajni glavar v Šibeniku, leta 1922. pa veliki župan splitske oblasti, kar je ostal do razdelitve države na banovine. Imenovan je bil tedaj za predsednika komisije, ki je imela nalogo dovršiti določbe rapalske pogodbe in svetomargeritskih konvencij. Takrat

je deloval nekaj časa tudi v Florenci v Italiji. Leta 1929. je bil postavljen za prvega pomočnika notranjega ministra, leta 1931. pa je postal ban savske banovine.

Prvi namestnik regentov, armijski general Vojislav Tomić, je bil rojen 24. oktobra leta 1876. v Kragujevcu. Dovršil je 28. razred nižje vojne akademije v Beogradu in postal podporočnik, nakar je odlično absolviral višjo vojno akademijo. Boril se je v vseh osvobodilnih vojnah od leta 1912. do 1918. V svetovni vojni je vodil II. polk šumadijske divizije. Po vojni je bil nekaj časa poveljnik orožniške brigade v Sarajevu, nato pa poveljnik vsega orožništva kraljevine v Beogradu. Nato je postal namestnik poveljnika savske divizijske oblasti, v decembru leta 1928. pa poveljnik. Leto pozneje je bil imenovan za poveljnika Beograda in povišan v čin armijskega generala.

Senator Banjanin, drugi namestnik, se je rodil 5. januarja 1876. v Gospiću v Liki, kjer je dovršil tudi gimnazijo, v Zagrebu pa vseučilišče. Po končanih študijah je postal novinar in je kot tak deloval v Novem Sadu in Zagrebu. Postal je tudi član hrvatskega sabora in delegat zbornice v Budimpešti. Za časa svetovne vojne je bil član Jugoslovanskega odbora v Londonu. Po vojni je urejeval »Slobodno Tribuno« do konca njenega izhajanja. Ob proglasitvi nove ustave pa ga je kralj imenoval za senatorja.

Tretji namestnik, senator dr. Nikola Zec, se je rodil leta 1881. v Koruzari pri Glini v Liki, gimnazijo je dovršil v Zagrebu, medicinsko fakulteto pa v Inomestu. Kot zdravnik je deloval v Zagrebu; za časa vojne je bil vojaški kirurg v srbski vojski, po osvobojenju pa je postal upravitelj bolnišnice v Gospiću, odkoder je bil poklican za predsednika oblastne uprave v Karlovcu in nato za senatorja.

Kralj Aleksander I. prvič v Mariboru

TRIUMFALNA POT PO MARIBORU. SPREJEM DEPUTACIJ NA MAGISTRATU. KRALJEVE POSLOVILNE BESEDE.

Mariborčanom je še v živem spominu, ko je 30. junija leta 1920. obiskal prvič naše mesto pokojni kralj Aleksander, ki je bil takrat še regent. Nestrpno sta Maribor in vse njegovo osvobojeno zaledje čakala na srečni trenutek, ko je stopil na njegova tla naš prvi narodni vladar po brezkrajnih stoletjih črnega suženstva.

Veličasten je bil prizor, ko je dospela do slavoloka na državnem mostu kraljeva garda na konjih s trobentači na čelu. Ljudstva se je polastilo neizmerno navdušenju, ko se je pripeljal visoki gost regent Aleksander v spremstvu ministrskega predsednika Vesnića. Takoj po prihodu na Glavni trg je avto obstal in regent je izstopil. Tu se mu je poklonil poveljnik polkovnik Todorović. Regent se je podal peš pred magistrat, kjer ga je pozdravil vladni komisar dr. Leskovar z naslednjimi besedami:

»Kraljevo Visočanstvo! Maribor, biser naše težko pridobljene in sedaj trdne severne meje prekipeva danes od veselja, ko sme iskreno pozdraviti in se klanjati vladarju zedinjenega našega kraljestva. Srečen in ponosen sem, ko v tem trenutku zagotavljam Vašemu Visočanstvu, da so srca mariborskega prebivalstva polna hvaležnosti, ker jim je mila usoda dodelila srečo videti Vaše Visočanstvo, da prisegajo sedaj vsi tu zbrani Slovenci iz okrožja mariborskega in kmalu

svobodne Koroške in bogatega Prekmurja, trajno in trdno zvestobo Njegovemu Veličanstvu kralju Petru in Vašemu Visočanstvu.

Severni Slovenci pa nočemo samo v besedah, marveč hočemo v dejanjih izkazati našo veliko hvaležnost visoki dinastiji Karadjordjevičev, ki je osvobodila naš rod in izpolnila preroške besede našega goriškega slavčka: »Ne bo nas več tujčin teptal, ne tlačil nas krvavo...« V tem imenu kličem v svetem in globokem navdušenju: Živio kralj Peter, živel Vaše kraljevsko Visočanstvo!

Regent Aleksander je krepko stinil komisarju roko, se mu zahvalil za sprejem ter stopil z odra, kjer ga je na stopnicah pozdravila v imenu mariborskega ženstva gospa Maistrova. Nato je stopil k pokojnemu knezonadškofu dr. Napotniku ter mu dal roko. Po pristrčnem sprejemu je odšel v magistratno poslopje, kjer so ga čakale številne deputacije, ki mu jih je predstavljal predsednik deželne vlade. Vseh deputacij je bilo 105. Voditelj prekmurske deputacije je nagovoril regenta:

»Kraljeva Visokost! Več kot 1000 let smo trepetali Slovenci v Prekmurju pod tujim jarmom, a vse nakane naših krutih sovragov nas niso mogle ugonobiti. Trdno stojimo na zemlji, ki so jo s krvavimi žulji obdelovali že naši pradedje kot za-

vedni Slovenci in zvesti sinovi naše lepe zedinjene Jugoslavije. Čut nepopisne hvaležnosti nas navdaja za našega osvoboditelja in se ponižno klanjamo Vaši kraljevski Visokosti ter Vas prosimo za nadaljnjo blagohotno naklonjenost!

Voditelj deputacije neodrešenih bratov prof. Ribarič pa je dejal:

»Visočanstvo! Prišli smo v imenu sinov neodrešenega dela domovine, da se vam tudi tu kot simbol naše svobode poklonimo. Krepke besede, ki ste jih izrekli v Zagrebu in Ljubljani bodo močno odmevale po vaseh, trgih in mestih zaslužjenih krajev. Z njimi bo brat krepil brata, sestra sestro, matere jih bodo šepetale svojim otrokom, vsi skupaj pa pričakujejo dneva in trenutka, ko Vas sprejmejo v svoji sredi kot osvoboditelja kraljeviča Marka!«

V imenu mariborskih časnikarjev pa mu je glavni urednik »Mariborskega Delavca« Radivoj Rehar izročil na kartonu tiskano prvo in drugo stran slavnostne številke, ki je bila posvečena temu izrednemu dogodku.

Ko je regent Aleksander sprejemal deputacije, so na Glavnem in Rotovškem trgu igrala godbe in zbrana množica je neprestano vzklikala visokemu gostu. Po končanem sprejemu deputacij je stopil regent Aleksander na balkon ter se zahvalil: »Živeji brača Slovenci! Hvala!« Njegovemu pozdravu je sledilo nepopisno navdušenje nešteti tisočev. Z magistrata se je podal visoki gost na Rotovški trg in se od tam odpeljal po mestnih ulicah proti Narodnemu domu. Povsod, kjer se je vozil regent Aleksander, so mu delale množice gost spalir in ga navdušeno pozdravljale. Regent se je odpeljal z ministrskim predsednikom Vesničem. Za njim pa njegovo spremstvo. Sprevod je krenil po Koroški cesti, Strossmayerjevi ter Orožnovi ulici na Slomškov trg pred stolnico, kjer je regent izstopil in se podal v cerkev. Tu ga je sprejel lavantinski knezoškoof dr. Napotnik. Po sprejemu v cerkvi je krenil sprevod dalje po Gledališki ulici v Korosčevo ulico, po Vrazovi ulici na Jugoslovanski trg ter preko Trga svobode na Aleksandrovo cesto do Sodne ulice in po njej na Tattenbachovo pred Narodni dom. Bili so to nepopisno lepi prizori, ki so ostali in bodo ostali Mariborčanom, pa tudi drugim navzočim množicam, vselej v najlepšem spominu.

Po prihodu regenta v Narodni dom je bil v lepo okrašeni veliki dvorani slavnostni obed, na katerega je bilo povabljenih 110 odličnejših osebnosti Maribora in našega Štajerja, Koroške in Prekmurja. Nekoliko pred 3. uro popoldne se je po končanem slavnostnem obedu podal regent Aleksander s svojim spremstvom na kolodvor. Njegova pot je bila prav tako triumfalna, kakor ves sprejem. Na peronu glavnega kolodvora je pričakoval regenta častniški zbor in se je regent nekaj časa pogovarjal s svojimi častniki ter se toplo poslovil. Nato ga je pozdravila v imenu neodrešene domovine ga. Zora Ribaričeva z naslednjimi besedami:

»Sprejmite pri odhodu iz Maribora pozdrav in znak iskrene ljubezni onega ljudstva, ki ob šumljanju Soče, ob tuljenju burje nad Krasom, od Zilske doline pa do Jadrana sanja o svobodi in s hrepenenjem pričakuje svojega kralja, ki ga bo s krepko roko privel k edini pravi materi Jugoslaviji.«

Mali Cotičev Radko ter Vacacova Jelica pa sta izročila regentu krasen šopek rdečih nageljnov, ki so bili povezani z narodnim trakom, na katerem je bilo napisano z zlatimi črkami: »Celovec, Gorica, Trst in Istra«. Regent Aleksander se je zahvalil ge. Ribaričevi za pozdrave, objel in poljubil oba otroka, se poslovil od ostalih in stopil v vlak, ki se je pričel kmalu nato pomikati. Dvorni vlak z regentom je spremljalo s kolodvora nad tisoče vdanostnih in navdušenih klicov zvestih slovenskih mož in žen, starčkov in otrok.

Preden se je v Zidanem mostu poslovil od Slovenije, je izročil ravnatelju LDU Prunku naslednjo izjavo:

»Kratko moje bivanje v Ljubljani mi je dalo priliko biti neprestano v najtesnejših stikih z vsemi sloji slovenskega naroda ter sem se tako prepričal, da smo Srbi, Hrvati in Slovenci en narod. Mimo Ljubljane sem obiskal tudi druga mesta in Maribor in povsod so se moji vtisi jačali. Pristrane in tople manifestacije, ki so mi jih priredili Slovenci, mi bodo ostale v najlepšem spominu. Težko se poslavljam od lepih slovenskih krajev, od dobrega slovenskega naroda, toda z željo, da ponovno in često pridem med svoje drage Slovence!«

Drugič in zadnjič pa je obiskal kralj Aleksander Maribor 28. avgusta leta 1923. Ogledal si je takrat industrijsko-obrtno vzorčno razstavo in zapustil Mariborčanom nevenliive spomine.

Njegovo Veličanstvo Kralj Aleksander kot prestolonaslednik.

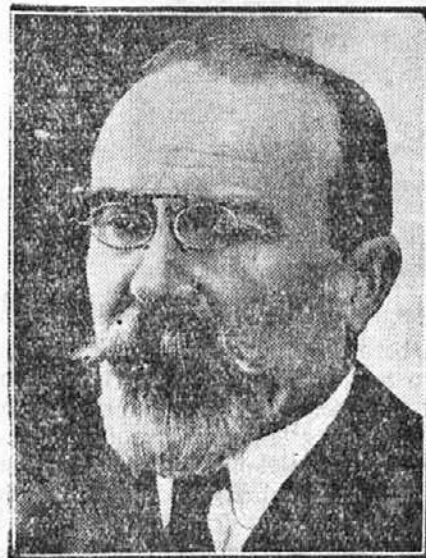
več ko prav. Potrebneje jo kot adut pri pogajanjih s Francijo, ki naj bi zato postala zaradi nemškega strašila mehkejša in popustljivejša. To je eno. Nič manj važno pa tudi ni drugo. Nemčija namreč po razdoru z Italijo ni držala rok križem, ampak je nasprotno prav spretno pričela mešati italijanske štrene v Podonavju, posebno še v Budimpešti. Javna tajnost je, da je Berlin poizkusil vse, da bi v primeru italijansko-francoskega sporazuma odtrgal Madžarsko od Italije in jo priključil k svojemu bloku, v katerem je več ali manj že Poljska, a bi se potem eventualno razširil še na katero drugo državo ali skupino držav. Bivanje nemškega dunajskega poslanika von Papena na Madžarskem je vzbudilo zato v Italiji precej nervoznosti in italijanski listi so že čutili potrebo javno vpraševati Madžarsko, kaj namerava. Ta nervoznost je pa dobila viden izraz celo v Mussolinijevem milanskem govoru preteklo soboto, ko je skoraj brez potrebe zopet

napravil poklon Budimpešti in poslal nato Gömbösu posebno brzojavko, nanašajočo se na ta svoj govor. Vse to je Italijo nenadoma tako omeščalo, da so na mah prenehali vsi časniški napadi na Nemčijo in je tudi z odprtimi rokami sprejela iniciativo za pomirjenje.

Do tu je vse vidno in jasno, ni pa tako vidno in jasno, kaj se bo na koncu vseh koncev iz tega skuhalo in kakšen upliv bo imelo na akcijo zblíževanje med Italijo in Francijo. Ako se namreč Italija dočela sporazume z Nemčijo, ne bo več čutila take nujne potrebe za zblíževanje s Francijo, kakor jo je čutila v času popolnega razdora med Rimom in Berlinom. Njeno stališče v pogajanjih s Francijo bo znatno okrepljeno in v enem bo potem še bolj trdovratna, kakor je bila že doslej; namreč v vprašanju nemške enakopravnosti. Vse to pa daje Mussoliniju tudi priložnost priložnosti realizacijo pakta štirih.

Kulturne vesti

† Louis Barthou.

Kot žrtev zločinskega atentata je padel v torek popoldne v Marseilleu poleg našega prevzvišenega vladarja kralja Aleksandra I. tudi francoski zunanji minister Louis Barthou. Z njim pa velika Francija ni izgubila samo odličnega državnika, ampak enako znamenitega znanstvenega pisatelja in esejista. Tu nas ne sme začuditi, kajti v Franciji je že star običaj, da prihajajo na vodilna politična mesta večinoma častniki, znanstveniki in pisatelji, ne pa puhli politični demagogi, ki znajo le »politizirati«.

Barthoujevo pisateljsko delo je bilo v Franciji prav tako cenjeno, kakor prvotno njegovo častniškarsko in pozneje državniško in je zato postal tudi član francoske akademije. Pokojnik je študiral pravo, odvetnik pa ni bil dolgo, postal je najprej častnik in nato politik in pisatelj. Bil je zgodovinar velikih sposobnosti. V tej stroki so njegova najpomembnejša dela »Mirabeau«, »Deveti termidor« in študija o Dantonu. Predavanje o pisatelju Anatoleu Franceu kot zgodovinarju, ki ga je izdal tudi v knjigi, štejejo še danes med mojstrovine sodobne zgodovinske kritike.

Glavno znanstveno delo pokojnega Louisa Barthouja je pa njegova tik po svetovni vojni izdana knjiga »Lamartin kot govornik«, v kateri ne govori samo o Lamartinu, temveč tudi z njegovo politiko in vsem političnim položajem one dobe. Knjigo je posvetil svojemu l. 1914. v Alzaciji padlemu sinu. Znamenita pa je tudi Barthoujeva študija o zasebnem življenju pisatelja Viktorja Hugoja, »Pesnikova ljubezen«. Nadalje je treba omeniti njegova »Pisma mlademu Francozu«, v katerih govori o svetovni vojni, »Spomine s potovanja v Belgijo in Nizozemsko« in zbirko predavanj »Na potih prava«. Mi mo tega je pa zapustil še dolgo vrsto drugih del, večjih in manjših. Kot pisatelj je deloval tudi sedaj, kljub poslom zunanega ministra in kljub visoki starosti, ki se mu nikjer ni poznala.

Rojen je bil Barthou 23. avgusta l. 1862. v Lloron-Sainte Marie kot sin učitelja in je dobil pri krstu imena Louis Jean Firmin. Dopršil je gimnazijo in pravno fakulteto, bil nekaj časa odvetnik, nato pa glavni urednik v Pauju izhajajočega dnevnika »L'Independent de Basses Pyrénées«, kjer je kmalu zaslovel po svojih uvodnikih in opozoril nase tudi širšo francosko javnost. L. 1888. je postal v Pauju

občinski svetnik, l. 1889. pa že državni poslanec, dasi je bil star šele 27 let. Od tedaj je bil do tragične smrti neprekinjeno poslanec, odnosno senator, večkrat minister in tudi ministrski predsednik. Ko je postal prvič minister, je bil star komaj 32 let. Povsod, kot častnik, pisatelj, poslanec, senator in minister je pokazal najodličnejše sposobnosti, zato lahko razumemo, kako globoko je odjeknila v Franciji vest o njegovi tako tragični smrti ob strani našega velikega kralja Aleksandra I. Večna slava Louisu Barthouju.

Vladimir Vidrič slovenskega rodu. Pomembni sotvorec hrvatske moderne lirike Vladimir Vidrič je bil, kakor je »Jutro« te dni ugotovilo, sin dr. Lovra Vidriča, zagrebškega odvetnika, ki je bil doma iz Studenega na Notranjskem in se je pisal prav za prav Vidrih. Vendar je oblika Vidrič, ki jo je pesnikov oče prevzel, prvotnejša in pravilnejša kot Vidrih. Notranjski Vidrihi so nastali zaradi tuje ortografije, s katerimi so vpisovali župniki v matrike priimek Vidrič — Vidrih. Notranjski Vidrihi so že za pesnikovega življenja vedeli, da je njihov sorodnik in sin Slovenca. Torej nov dokaz tesnih slovenskih vezi s Hrvati, katerim smo dali celo vrsto pomembnih mož pred in po Stanku Vrazu.

Ptuj

Ptuj v žalni obleki. Vest o groznem zločinu, ki je bil izvršen nad našim vladarjem kraljem Aleksandrom v Marseilleu, je bolešno odjeknila v srcih in dušah vsega ptujskega prebivalstva. Ljudstvo je zaradi grozne vesti zbegano in obupano. V znak žalosti so spontano zaplapolale črne zastave z vseh hiš v mestu in okolici. Po vseh cerkvah zvonijo vsa ko uro po 5 minut za pokojnim vladarjem. Zapriseženi so tudi že vsi državni uslužbenci, ki so položili prisego zvestobe novemu vladarju, Nj. Vel. kralju Petru II. Mestni župan je odredil, da se morajo do nadaljnjega vse gostilne zapirati ob 22. uri, kavarne pa ob 24. uri.

Požar v Strnišču. Tvrška Čuček v Ptuj, trgovina z vinom, družba z o. z., ima v Strnišču, v bližini kolodvora Sv. Lovrenc na Dravskem polju ogromno količino v 4 skladih zloženega gradbenega lesa. V torek ponoči pa je nenadoma začelo goreti, in sicer vsi štirje skladi istočasno. Ves les je zgorel, da ni ostalo drugega kakor pepel. Tvrška je bila o požaru obveščena šele tedaj, ko je bilo že prepozno. Škoda gre v težke desetisočake in je krita le približno do polovice z zavarovalnino. Ogenj je zanelila nedvomno zlobna roka, ker so našli v bližini požara posodo, v kateri je bilo še nekaj bencina in je gotovo zločinec poprej les z bencinom polil, potem pa vžgal.

Sejem za prašiče. V sredo 10. t. m. se je vršil običajen sejem za prašiče, ki pa je bil slabo založen in tudi kupčija je bila minimalna. Prignali so 150 prascev in 141 svinj, skupaj 291 ščetinarjev. Povprečna cena za kg žive teže je bila sledeča: debele 6—7 Din, pršutarji 5—6.50 Din; piemenske svinje so prodajali od 200—700 Din eno; prasci stari 8—10 tednov pa so se prodajali po kakovosti, in sicer od 70—150 Din eden.

Novo zblížanje Nemčije in Italije

AKCIJA, KI JE DOBRODO ŠLA OBEMA VLADAMA.

V evropski mednarodni politiki smo doživeli v zadnjem času pred gnusnim atentatom v Marseilleu nekaj nenavadno zanimivih momentov, ki jasno pričujejo, da se iz kaotičnega vrenja še niso izoblikovale trdnjše ograjne jasne opredelitve in zato niso izključena prav nobena presenečenja. Mislimo tu na eni strani zblíževanje med Francijo in Italijo, na drugi strani pa med Nemčijo in Italijo. Ko je nastal po krvavem 25. juliju v Avstriji globok razdor med Italijo in Nemčijo in porušil vse nade, nastale iz sestanka med Hitlerjem in Mussolinijem v Benetkah, pač nihče ni pričakoval, da se bo še letos našla podlaga za — novo zblížanje. In vendar se je našla. Kdo jo je prav za prav ustvaril in v kakšne dokončne namene, zaenkrat še ni jasno, kajti v Rimu pravijo trdovratno, da trka Berlin iz lastne želje in iniciative na njihova vrata, med tem ko zatrjujejo v Berlinu, da je to trkanje — naročil Rim, odnosno se vrši vsaj z njegovim izrecnim dovoljenjem.

Mislimo tu namreč na prizadevanja Nemčije, odstraniti nastala nesoglasja z

Italijo na podlagi nemške izjave, da se Nemčija za dobo prihodnjih desetih let odpoveduje vsaki akciji proti samostojnosti in neodvisnosti Avstrije, zahteva pa za to nasprotno od Italije podporo glede njenih prizadevanj za popolno oborožitevno enakopravnost. Zakaj je Nemčija započela to malo pričakovano akcijo prav v sedanjem času, pa menda pač ni težko ugoditi. Povod je dalo italijansko-francosko zblíževanje na eni, italijansko sodelovanje pri plebiscitu v Posaarju pa na drugi strani. Nemčija ne bi rada doživela sporazum med Rimom in Parizom, ki bi bil kakorkoli naperjen proti Berlinu, boji se pa tudi tega, da bi Italijani vodili glavno besedo pri plebiscitu v Posaarju v času, ko bi bile med Rimom in Berlinom pretrgane vse vezi. Od tod akcija rimskega nemškega veleposlanika von Hassla pri Mussoliniju, potovanje princa Hessenskega v Rim itd. Ako pa bi ta akcija zavrla ali celo onemogočila sporazum med Rimom in Parizom, bi bil dosežen gotovo stoo odstotno nemški namen.

Toda tudi Italiji je prišla ta iniciativa

Sokolstvo

Nj. Vel. kraj Peter II. kot starosta Sokola kraj. Jugoslavije

Mestnim in okoliškim sokolskim edinicam

Uprava sokolske župe Maribor obvešča vse svoje bratske edince, da bo jutri dopoldne ob 11. uri v veliki dvorani Narodnega doma skupna žalna manifestacija za blagopokojnim največjim Sokolom, vitežkim kraljem Aleksandrom Zedmiteljem. Udeležba je za vse pripadnike obvezna. Članstvo, naraščaj in deca naj pride v krojih z žalnim trakom na levi roki. Zdravo! Uprava sokolske župe. Nadalje pozivajo sokolska društva Maribor Matica, Sokol Maribor I. in Sokol Maribor III. vse svoje članstvo, naj se polnoštevilno udeleži jutrišnje žalne manifestacije. Članstvo Sokola Maribor III. naj

se zbere ob 10. uri v krčevinski šoli, članstvo Sokola Matice ob pol 11. na dvorišču v Narodnem domu, članstvo Sokola I. in II. pa na letnem telovadišču ob 9.30.

Žalna seja Sokola Matice. Društvena uprava in prednjaški zbor Sokola Matice, sta imela sinoči v društveni pisarni v Narodnem domu žalno sejo pod predsedstvom društvenega starosta br. Bureša.

Sokol Maribor I. poziva vse svoje članstvo, da se brezpogojno udeleži žalne seje, ki bo v nedeljo 14. t. m. ob 11. uri v veliki dvorani Narodnega doma. Kdor ima slavnostni kroj, mora priti v kroju, ostali pa z znakom, ovitim okoli sredine z 1 cm širokim črnim trakom. Zbirališče

pred vojašnico kralja Petra I. (kadetnico), in sicer za moške člane ob 10. uri, za vse ostale (članice, ž. in m. naraščaj, ž. in m. deca) pa ob 10.15. Dolžnost!

Sokolsko društvo Studenci poziva vse članstvo in naraščaj, da se zbere ob 10. uri pred Sokolskim domom v Studencih, od koder je skupni odhod k žalni seji za našim blagopokojnim kraljem Aleksandrom I. Zedmiteljem v Narodni dom. — Udeležba za članstvo in naraščaj obvezna!

Jezdni odsek Sokola poziva svoje članstvo, da se v polnem številu in v slavnostnem kroju udeleži svečane žalosti v nedeljo 14. tm. ob 10.30 v Narodnem domu. Načelnik.

Sokol Polčane poziva vse svoje članstvo, naraščaj in deca, da se udeleži, bodisi v krojih ali v civilni obleki s sokolskim znakom v počastitev spomina velikega kralja Aleksandra I. žalne komemoracije, ki bo v nedeljo ob pol 12. uri v sokolski dvorani. — Ob 9. predpoldne pa bo žalna seja in prisega občinskega odbora.

Sport

SK Železničar poziva svoje članstvo, da se udeleži žalne seje, ki bo jutri v nedeljo 14. t. m. ob 10.30 v restavraciji »Mariborski dvor«. Predsednik.

Mariborska kolesarska podzveza poziva svoje članstvo, da se brezpogojno udeleži žalne seje, ki bo drevi ob 20. v hotelu »Novi svet« (Povodnik) v Jurčičevi ulici. Udeležba je obvezna za člane, zlasti pa za vse funkcionarje. Predsednik.

Lep uspeh mariborskega rokoborca v Carigradu. V času od 3. do 7. tm. se je vršila v Carigradu letošnja balkaniada težkoatletov, ki so se udeležile s svojimi ekipami rokoborcev Turčija, Rumunija, Bolgarija, Grčija in Jugoslavija. — Prvenstvo si je tudi letos priborila Turčija, drugo mesto je zasedala Jugoslavija, tretje Bolgarija, četrto Rumunija, peto pa Grčija. V jugoslovanski ekipi je nastopil edini Slovenec Ivan Pirher, član mariborskega SK Maratona. Nastopil je v polteški kategoriji ter premagal s tujcem Romuna in Grka, dočim je proti Bolgaru in Turku izgubil po točkah. Pirher je v svoji kategoriji zasedel tretje mesto ter na ta način pripomogel, da se je naša ekipa plasirala na drugo mesto.

Okrožni odbor LNP, službeno. Seja odbora bo v ponedeljek 15. tm. ob 19. uri v »Mariborskem dvoru«. Ker se ob tej priliki poslovi predsednik g. dr. Odon Planinšek, ki je premeščen na novo službeno mesto, se naprošajo vsi odborniki, da se seja sigurno udeleže. Tajnik.

Poljčane

Nogometna tekma v nedeljo med novoosnovanim SK Sl. Konjice in SK Bočem je bila sila živahna. Motil jo je le prevlažen z mlakami napolnjen teren. Nedeljska tekma je bila revanšna in so bili Konjičani poraženi s 5:2 (1:2), kar jim lahko štejejo v dobro, saj je bil poraz pri prvi tekmi mnogo večji. Sodil je g. Geuer.

Avtobus Ptuj—Makole—Poljčane. Prometna gospodarska zadruga v Makolah, ki vzdržuje avtobusno vožnjo na navedeni progi, je začasno zaradi slabe frekvence ukinita delno večerno vožnjo na progi Makole—Poljčane in obratno. Ta avtobus, ki je vozil prej v tem času vedno vsak dan, bo vozil k večernima vlakoma le še ob sredah in sobotah.

Smrtna kosa. Umrla je 70-letna gospa, žena vpokojenega ravnatelja Klara Leilerjeva. Pokopali so jo v torek popoldne ob lepi udeležbi. Naj v miru počiva! Preostalim naše sožalje.

Tezno

Gradnja postajališča. Ožji odbor za gradnjo postajališča na Teznu je oddal zidarska in tesarska dela domačemu podjetniku stavbeniku g. Špesu ml. Temeljna dela so že pričela in odbor upa, da bo pri količkaj lepem vremenu postajališče v določenem roku pod streho.

Strelska družina Tezno obvešča vse svoje člane, da se nameravana strelska tekma, združena z družinskim večerom, zaradi nenadne mučeniške smrti kralja Aleksandra I. ne bo vršila. Odbor poziva vse člane, da se zbere v nedeljo ob 9. uri na letnem telovadišču in odkorakajo skupno s Sokolskim društvom k žalni komemoraciji v Narodni dom.

Spominiate se CMD

Milan Kaič:

Onkraj Jalovca

Če obiščeš kako gorenjsko letovišče za dalje časa, te kljub vsem krajevnim lepotam sčasoma izvabi drugam, višje. Po odhodu v Podkorenu se odločim za Jalovec.

Od Ilirijanskega doma se vije pot skozi borovje mimo Tamarja in se nad tratami, po katerih se pasejo črede ovac in nad cvetočimi rododendri poganja proti Jalovčevim snežiščem. Valoviti sneg tvori skrajno udobne stopnice; te se sčasoma ugladijo v strminah kuloarja, ki je pred kratkim zahteval življenje abiturienta Marijana Benedika. Skozi skrbino, do katere sega snežišče, se pade temni oblaki, katere je smatral vojak, ko sem se mu moral legitimirati, le za nedolžne megle. Kmalu lahko pod previsom na robu snežišča opazujem, kako se debele kaplje odbijajo z ene mogočne stene Jalovca do druge. Votlemu gromu sledi toča kamenja. Šele čez dobro uro se izdivja nevihta. In spot stopinja za stopinjo, vedno previdnejše, dokler se ne konča kuloar.

Pogled na sicer divno, od velikega ljubitelja naših planin dr. Kugyja oboževano Trento in planine v Italiji, je neprijeten: same temne megle, iz katerih rosi iz jemlje dobro voljo, ki se običajno poljšča vsakogar, ko je blizu cilja. Premočenemu, brez najmanjšega upanja na kak razgled, mi je že vseeno, če stopim na vrh.

Malo se kesam, da sem prepovršno ogremljen, ker sem si predstavljal to turo kot lažjo. Kdor je previden, si natakne dereze, drugi se zanaša vsaj na cepin. Žebliji gozderic pa nudijo preslabo zavoro v belih strminah. Zato se odločim za povratek čez italijansko stran.

Prijetna je pot navzdol in varno te

vedijo žice ter klini. Italijanske markacije in razni napisi pa slabijo občutje varnosti. Pot se spušča v velikansko kotanjo, od koder je treba čez dolga prodišča neumorno navzgor na Mali Ozebnik. Tu nudijo napisne table lepo izbiri poti, da tisti, ki ne razume italijanski, po temeljitem preudarjanju še vedno okleva. Izberem si smer »Val Coritena« in jo mahnem navzdol v Koritnico. Lepa dolina je to, s krasnim slapom, ki se vije v rdečkastem žlebu samih vijug čez steno. Vedno zrova se vrača pogled k penečemu se čudu.

Nebo se zjasni. Na zapadu rdijo planine. Kmalu bo večer. Globoko v dolini ždi kočja. Veličastno tišino moti žuborenje izvirka. Voda, prvič danes! Izborna se prileže po tolikem času. Ob poti se vrstijo še drugi studenčki. Vedno bolj izpodriva skalovje mokra črna zemlja, iz katere silijo visoki šopi trave; po njih polze velike rosne kaplje. Skozi nekake galerije, podobne našim v Vratih, se pot približa zadnjemu snežišču, po katerem se že v temi spuščam v dolino. Nalomin si borovcev, ki omilijo robato ležišče pod previsno skalo.

Ne morem dočakati jutra; pri mesečnat isčem med skalami prehod čez deročo vodo. Mimo dremajočih koč se bližam italijanski vasi, katere luči so mi mežikale dolgo v noč. Izognem se je in zavijem mimo opuščene rudnika na široko krasno cesto. Sami črno-belo pobarvani kamni na vsakih deset korakov in na zavojih velikanski kameniti jarki ter raspisi iz apnenca in granita pa vzbujajo dvom, da bi varovali cesto le pred plazovi.

Ker sem morda videl preveč, krenem s ceste proti oddaljeni kmetiji. Ko počivam pri izvirku, se bližata hiši mož in žena, ki me zaupno motrita. Po pozdravu me povabita v hišo in ponudita mleka. Med razgovorom spoznavam znača-

je, ki jih ni pokvarila civilizacija in ne upognil italijanski bič. Nehote se spominim neke družine na Koroškem nad Borovljami... Iste hrepeneče želje, tožbe nad krivicami in nasiljem tujcev. In val besed se izliva iz trpinčene kmetove duše. »Ravno včeraj sta bila tu dva fašista zaradi rubeža. Imam to kočjo, nekaj travnika okrog nje, ki mi ne zadostuje za edino kravo. Pa gremo z ženo in fantom pol ure daleč po travo, ki raste na strmih rebri. S srpom požanjemo šope in jo na glavi prenašamo sem. Kako naj še kaj prodam? Kje naj dobim denar? Štiri leta že nimam nikakega zaslužka zato, ker sem Slovenec. Italijani ali taki, ki znajo italijanski, ga dobijo zlahka. Tudi žena in sin govorita samo slovenski. Ni se vam treba bati, da bi vas izdal, ko vam pokažem pot do meje. Lahko bi prišli k tisti kmetiji, ki jo vidite tam spodaj ali še nižje in dalje, dalje tja do Gorice in še naprej, pa vas Slovenci ne bi izdali. Zadnjič sem moral v urad in sem začel govoriti slovenski. Mislite, da so me pustili? Uradnik me je prijel za obe rami in me z besedami: »Avanti, avanti...« rinil skozi vrata in sunil ven. Niti doma nismo varni. Nedavno sem šel po travo in ko sem se vračal, sem opazil, kako se mi s treh strani približujejo fašisti z namenom, da se legitimiram. Ker pa po travo ne grem z legitimacijo, sem se jim moral skriti. Toda prišli so me. Saj pa je tu moj dom, moj travnik, jim pravim. Doma mi ni treba imeti v žepu legitimacije. A tega si niso dali dopovedati in so me odgnali. Če me tam doli k sreči ne bi nekdo poznal, bi bil še dolgo zaprt. O davkih pa sploh ni, da bi govoril. Če bi hotel zaklati prašiča, bi moral za to plačati trideset lir. In tako visoko je obdavčeno vse!«

Gospodar še govori o vojni, kaže kraje, kjer so bila bojišča, izprašuje o razmerah pri nas in si želi k nam, kjer ima

tudi brata, ki je zadovoljen. Marsikaj bi še povedal, da ni bilo treba iti dalje. Natakne si nizke okovanke in vzame dolgo palico. Ločiva se od žene ter sina. Previdno stopava po gozdni stezi, da naju nikdo ne vidi in mirno lahko opazujeva vojaško pot daleč pod nama. Nemoteno prideva do Koritniške kočje po Mangartom, kjer je njegova sestrična oskrbnica. Hitro se odžejam z malinovcem, kupim limone, si pritisnem v notes za spomin italijanski pečat, pa že vstopi prvi Italijan s fašistovskim pozdravom. Sumljivo me pogleda, ker ne dvignem roke v odzdrav. Brž se odpraviva in kmalu srečujeva še druge italijanske turiste, ki gredo na Mangart. Ko mi naznači smer prehoda pod Ponco, se posloviva. Želi mi srečno pot in pravi: »Kakšen užitek bi bil za njih, če bi vas prijeli. Pomislite, po pet mesecev, pa tudi vse leto gredo zastoj na mejo. Če koga ujamejo, posebno še Slovence, si gredo fašisti iz vseh okoliških vasi ogledovat »špiona«. Kako je počaščen ta, ki se lahko potrka na prsi, češ, moj ujetnik je! Ne, tega jim pa ne privoščim!«

Neumorno se vzpenjam po neskončnih serpentinah. Edino po tej poti še lahko pridem čez mejo. Tromeja, Bela peč, Klanška jezera, vse je močno zastraženo. Severna meja pa je v skrbeh zaradi Dollfussove smrti. V zraku že brnijo letala, vijug pa noče biti konec. V skalovju so mestoma odtrgane žice, izruvani klini in čudim se, da so lahko imeli tukaj lani vojaške vaje. Nič nenavadnega ni, da je takrat nek vojak zgrmel s strojno puško vred v globino. Oprezno, kje bom zagledal Italijana, stopim mimo žičnih ovir. Za njimi pa straži le visok mejnik, ves v solncu. Naslonjen nanj se poslavljam od prelepe dežele onkraj Jalovca. V jasnem solnčnem dnevu pa je ležal nad njo temen oblak.

A. K. Grin:

Bogastvo

Roman.

Prijatelj mu je šaljivo odgovoril, da pozna samo dvoje poti, ki privedeta gotovo do cilja, prva je oglaš v časnikih, kateremu sledi vsakokrat odgovor, druga pa polizvedba pri policiji, kjer se za vse zasebne zadeve prav posebno zanimajo. Ta način obravnavanja zanj tako resnega primera je Degrawa ozolovljal. Ko pa je pozneje premišljeval o stvari, se je čudil, da se ni sam domislil, da bi se bil obrnil do policije, ki bi najbolje poskrbela za rešitev in varnost deklice, ako bi bila izjavljena s praznimi obljubami, česar se je najbolj bal. Iz raznih vzrokov se ni mogel odločiti za ta načrt in gotovo bi ga bil opustil, ako bi se ne bil pravočasno spomnil, da je bil njegov bivši znanec Byrd po okoliščinah primoran prevzeti službo tajnega policista in je zdaj med najdelavnejšimi uradniki. Spoštoval je Byrdovo rahločutnost in pošteno mišljenje; podal se je torej polu zaupanja v glavno pisarno policije, vprašal tam po gospodu Byrdu in ga počakal.

Ko se je Byrd prikazal po daljšem čakanju, je takoj spoznal umetnika in mu z največjo ljubeznivostjo ponudil svojo pomoč. Degrawu se je odvalilo težko breme od srca, in ker je bil prepričan, da najde tu najboljši svet, je sklenil razodeti policistu vso resnico.

»Hotel sem vas prositi za pomoč; mlado dekle, katerega usoda mi je posebno pri srcu,« je rekel z navidezno brezbriznostjo, »je izginilo — zakaj ste osumnili?«

Policist se je zdrznil.
»Nič posebnega, le nadaljujte!«
»Čeprav sem videl mlado damo le enkrat, se vendar zanjo tako živo zanimam, da ne morem prej mirovati, dokler ne izvem za njeno sedanje bivališče. Imenuje se Selina Valdi, vendar je njeno pravo ime Jenny, priimek mi je zamolčala.«

»Jenny,« je ponovil policist s posebnim zanimanjem. »Kakšna škoda, da ne veste za njen priimek! Ta je izginila, pravite? Pripovedujte mi vendar, kako se je to zgodilo.«

Degraw je pripovedoval svoj doživljaj.
»Da bi mogel vsaj slutiti, kaj se je zgodilo s signorino!« je vzdihnil, ko je končal.

»To bomo poizkusili dognati. Da bi le izvedeli njeno ime! Temne oči, pravite, temni kodrasti lasje in velika, krasna postava! Osebo, s katero se ujema vaš opis, so našli danes v neki oddaljeni ulici na tleh mrtvo. Ta vendar ni...«

»Ne, ne, to ni ona. Vem, da ni signorina. Saj to ni mogoče.«

»Iz srca želim, da ne bi bila resnica; toda v zavoju, ki je ležal poleg trupla, so našli žepni robec, označen z imenom Rogers.«

»Toda ona se imenuje že več let Selina Valdi.«

»To ni dokaz. In vendar se da vprašanje hitro rešiti; vi me spremite do prve policijske postaje, in en pogled...«

»O, to bi bilo grozno — tega ne morem storiti. In vendar — ločem jasnosti! Pojdite Byrd! Pojdite!«

En pogled na mrtvo, in Degraw si je oddahnil. Ni bila ona.

»Čudno, da se obe Jenny imenujeta,« je mrmral Byrd.

Ko sta se vrnila v glavno pisarno, sta zaslišala pri vходу v poslopje, kako je neki glas v ostrem tonu izgovoril besede.

»Vi mi sporočate, da pogrešate eno izmed svojih učenk. Kako se glasi njeno ime?«

»Jenny se imenuje — Jenny Rogers.«

»Opišite mi njen obraz, njene lase.«

»Je plavalasa in ima modre oči.«

Byrd in Degraw sta se začudeno spogledala ter hitro pristopila, da slišita pogovor policijskega nadzornika z neko gospo.

»Sirota je,« je nadaljevala gospa, »zato mi teži njen odhod tembolj srce. Dekle je tudi zelo lepo in tako...«

»Je res plavalasa?« je vprašal zdaj Byrd in pomenljivo pogledal nadzornika.

»Da, in bela kakor lilija; tudi nobena druga deklica v šoli nima tako modrih oči.«

»In se imenuje?«

»Jenny Rogers.«

Byrd se je umaknil. »Mrtva plavalasa, torej ne more biti ista,« je rekel Degrawu. »In vendar, kako čudno — dve deklici istega imena in istega dne na našem seznamu, pa še povrh...«

Tu jih je prekinil starejši policijski uradnik, čigar oster, vendar dobrodušen pogled je vzbudil pri umetniku pozornost.

»Potrebujemo vas,« je zašepetal mlajšemu tovarišu, »gre za važne novice.«

(Se bo nadaljevalo.)

Skrivnosti starih perzijskih preprog

IZ BAGDADA, CENTRA TRGOVINE S PREPROGAMI.

Bagdad, glavno mesto in sedež nove kraljevine Iraka, je obenem glavno tržišče za najrazličnejše blago, prihajajoče iz Perzije in namenjeno dalje v Malo Azijo in Evropo. V Bagdadu pa ne vidiš več onega sijaja, kakor za časa Haruma al Rašida in njegovih naslednikov, ko je šlo mesto 2.000.000 prebivalcev in imelo 100.000 mošej. Navzlic vsem težkim udarcem usode, ki so padli skozi stoletja na Bagdad, pa živi v mestu še 145.000 prebivalcev in večina je še vedno premožna. Njihovo blagostanje izvira po pretežni večini iz trgovine, izvoza volne, žita in preprog. Preproge prihajajo večinoma iz Perzije, pa tudi iz Turkestanu, Afganistanu in Kitajski. Najdražje so perzijske preproge.

V Perziji živi mnogo Arabcev, ki se ukvarjajo večinoma z izdelovanjem preprog. Ti umetniki v izdelovanju preprog ne poznajo enoličnosti, mehnične točnosti, in zato ne bomo nikoli dobili perzijske preproge, ki bi bila na obeh straneh povsem enaka. Gre samo za lepo harmonijo in učinkovitost barv. Arabski izdelovalci preprog nikoli ne gledajo po vzorcu, ki leži pred njimi narisan, marveč imajo vzorec v glavi, in če šine temu ali onemu naenkrat v glavo kaj novega, kakršnakoli izprememba v vzorcu, ki bi bila odločilna za lepoto preproge, se takoj odloči zanj. Rože, listi ali vejice na preprogi naj ponazorjujejo najrazličnejše variacije in ustrezajo lepoti, poljubni lepoti brez vsakih predpisov. Kvadratni čevlji preproge izdeluje Arabec dolgih 25 dni. Vsaka preproga in vsak vzorec preproge je drugačen in ravna se po namenu, ki naj mu preproga služi.

V najkrajših barvah izdelujejo Arabci poročne preproge, ki so tudi najdragocenejše. Povsem drugačen vzorec ima preproga, namenjena sprejemanju gostov, zopet drugačen vzorec vidimo na preprogah, določenih za pokrivanje mrličev. Tudi grobove namreč pokrivajo z dragocenimi preprogami.

Na perzijskih preprogah vidimo večkrat ponazorjene ptice, živali in človeške podobe. Turške preproge nimajo nikoli človeških podob, kajti to bi pomenilo kršitev korana, ki prepoveduje upodabljanje človeka kot božje podobe, kajti to velja za malikovalstvo. (Sedaj v moderni Turčiji ne več.)

Krasne barve vidimo na orientalskih preprogah vedno kot najvažnejše in najmerodajnejše. Barve imajo tudi simboličen pomen. Za muslimana pomeni rdeča barva radost, zato so poročne preproge večinoma rdeče. Za Perzijca je modra barva najkrajšnje nebo, muslimanu je pa zopet zelena barva sveta, ker pomeni nesmrtnost.

V Bagdadu leže preproge na ulicah, da hodijo po njih ne samo ljudje, marveč tudi živali. Če zagleda tujec dragocene preproge na ulicah in če ni poučen o razmerah v Bagdadu, bo seveda mislil, da je mesto tako bogato, da leže dragocene preproge kar po ulicah. Toda preproge ne leže po mestu zato, da bi hodili ljudje in živali po mehku, marveč zato, da bi se umazale in ogubile, ker jih potem spravijo na trg kot stare, ki so mnogo dražje od novih. In tako kupujejo tujci nove perzijske preproge v trdnem prepričanju, — da so stare...

Snažni etiopski princ

ZANIMIVA PUSTOLOVŠČINA V BRU SLJU.

V Bruslju so imeli škandal s črnim sleparjem Jalimom, ki se je predstavljajal za abesinskega princa in delegata Društva narodov. Seveda so ga povsod navdušeno sprejemali, zlasti ko se je začel zanimati za lepa bruseljska dekleta in ko je namignil, da bi se rad poročil.

Najbolj všeč so mu bila dekleta bogatih družin, kajti siromašne po njegovem niso rojene za prince. Tako je prišel v rodbino nekega bogatega meščana in se globoko zagledal v oči njegove hčerke. Takoj ji je povedal, da ga v Abesiniji ni nobeno dekle tako očaralo. Navadno ima tak veljak valutne težave, denar ina na pošti in ga ne more dvigniti. Zato bi mu bilo primerno posojilo kaj dobrodošlo. Nikomur noče tega omeniti, če mu pa ponujajo ljudje denar na posodo, jih ne more razžaliti s tem, da bi posojilo odklonil. Saj je princ, in princu se že lahko posodi denar.

In tako so nekega dne prijeli podjetnega princa, ko je hotel zopet prekoračiti belgijsko mejo. Mož ni imel vidiranega

potnega lista in na policiji se je hudo jezil, da si dovoljujejo zadržati njegovo visokost. Grozil je, da utegnejo nastati iz tega težki mednarodni zapletljaji. Toda belgijska policija je mislila, da je Abesinija predaleč od Belgije, da bi mogli nastati zapletljaji, zato je spravila podjetnega pustolovca pod ključ. Oblasti so kmalu nato dognale, da imajo opraviti s premetenim sleparjem, o katerem ve Društvo narodov prav tako malo, kakor abesinska kraljevska rodbina. Lepo bruseljsko dekle ne bo princesa, njen oče pa je še bolj žalosten, ker ne bo nikoli več videl denarja, posojenega pustolovcu.

Ni lepa.

Jurček sedi z mamco v parku na klopi in pravi: »Mamica, ti nisi tako lepa, kakor naša vzgojiteljica.«

»Kako to?«

»Saj sediva tu že dolgo, pa ni še noben gospod prisedel k nama, da bi te vščipnil v obraz ali poljubil.«

Robot politični govornik.

Po 40 let trajajočih poskusih se je posrečilo angleškemu mehaniku Arturju Quistu izdelati govorečega in hodečega robota. Dal mu je ime Charlie. Robot govori brez prestanka pol ure, hodi po sobi, se pripogiba, smeje in kriči. Izumitelj Quisto je povabil londonske novinarje, da bi si prišli ogledati robota v njegovo vil v Renninton Parku. Quisto je predstavljal svojega mehničnega moža, ko se je pravkar vračal iz sprehoda po vrtu. Največjo važnost je polagal izumitelj na material, iz katerega so napravljene robotove mišice na obrazu in po vsem telesu. Obraz je izdelan tako precizno, da lahko robot dela celo grimase. Robota ženo trije električni motorčki. To je popoln model sinkronizacije, kretenj in zvoikov. Če se raztegnejo robotova usta v smeh, se zasmee tudi njegov obraz. Izumitelj je zadovoljen s svojim robotom in hoče ga samo še prilagoditi posebni služni javnosti. Charlie bo prodajal namreč v neki trgovini blago. Točno bo navajal cene blagu in hvalil poedine predmete. Quisto se pa ne bo zadovoljil s tem napol manutnim tipom robota, ampak bo izdelal takega, ki bo popoln politični govornik, ki bo lahko govoril celo uro, ali pa še več točno po programu stranke, ki ga bo najela.

Radio v avtomobilih.

V New Yorku so izločili iz prometa okrog 17.500 avtotaksijev, ker so imeli radioaparate. To se je zgodilo na odredbo policijskega ravnatelja Bolana. Lastniki avtomobilov seveda protestirajo proti tej prepovedi, češ, naj se prepusti ta zadeva sodišču. Policijski ravnatelj pa utemeljuje svoj odlok s tem, da pomenijo radioaparati v avtomobilih nevarnost za ljudi. Prepoved je izšla neposredno po nesreči, ko je avtomobil povozil nekega priletnega meščana. Mož je hotel čez ulico, pa je pridrvel avtomobil in ga podrl. Nesreča se je pripetila zato, ker je bil šofer pravkar zaposlen z radioapa-

ratom in je navdušeno poslušal veselo popevko, za volan se pa ni dosti zmenil. Odlok policijskega ravnatelja prihaja prav v času, ko so se začeli avtomobili z radioaparati močno razširjati. Tudi oni lastniki avtomobilov, ki niso hoteli o tej modernizaciji ničesar slišati, so jo morali uvesti, ker so jo zahtevali ljudje. Maršidko v Ameriki sede v avtomobil zato, da lahko poslušajo po radiu glasbo in petje. Policijski ravnatelj se pa ne da prepričati, da je njegova zahteva neumestna. Mož pravi, da radioaparati v avtomobilih ne motijo samo šoferja, temveč tudi mimoideče pešce, ki se ustavljajo in poslušajo godbo in petje, kar zakrivi mnogo prometnih nesreč.

Previdnost mati modrosti.

Med nevlhto pride potnik na parniku iz kabine in zagleda drugega potnika, kako stoji ves prestrašen na krovu v ženski srajci in s čepico na glavi.

»Kaj pa počenjate tu?« ga vpraša začudeno.

»Pravočasno sem ukrenil vse potrebno, dragi moj. Kaj ne veste, da spravijo na varno najprej ženske in otroke, če se ladja potopi?«

Mojster in vajenec.

Mojster (vajencu): Letos še ne dobiš nobene plače, čez leto dni boš pa dobival 300 Din na mesec.

Vajenec: Torej pa pridem čez leto dni nazaj, gospod mojster.

Nista se razumela.

Dama iz dobredelnega društva pravi priletnemu gospodu: »Priredili smo loterijo za ubogo vdovo. Ali ne bi hoteli kupiti nekaj srečk?«

»Obžalujem, gospa, pri meni bi se ubogi vdovi ne godilo dobro, če bi jo zadel, saj še sam komaj živim.«

V vsako slovensko hišo »Večernik«!

Mali oglasi

Razno

JOS. TICHY IN DRUG.
Konces. elektrotehnično podjetje. Maribor. Slovenska ul. 16, tel. 27-56, izpeljuje elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah.

PREDELAVO ŽIMNIC
na domu prevzame najceneje Ferdo Kuhar, Vetrinjska ulica 26. 1934

P. N. TRGOVCEM!
Najboljše bučno olje od nove žetve ponudi tovarna bučnega olja I. Hochmüller v Mariboru, Taborska 7. 4206

ZIMA JE TU!

Peči, štedilnike, zelo v dobrem stanju prodaja in kupuje po zelo ugodni ceni Justin Gustinčič, Tattenbachova ul. 14. 4227

TRGOVIVO

na periferiji Maribora, eventualno z gostilno, na prometni točki, lep lokal in stanovanje vzajem v najem ali kupim. Ponudbe pod »Promet na točka« na upravo »Večernika«. 4249

SAMSKA ŽENSKA

dobi brezplačno stanovanje in zemljišče za vrtnarstvo proti majhnemu posojilu. Dopise na upravo »Večernika« pod »Prva intabulacija«. 4277

VELIKA POJEDINA DIVJEGA ZAJCA

bo v soboto in nedeljo. Vsak dan ocvrte in pečene piške ter račke. Komad Din 15.—. Porcija purana in goske Din 8.—. Abonente sprejemem, opoldne in zvečer Din 11.— (po karti). Prvovrstna črna in bela vina. Gostilna »Jeruzalem«, Vetrinjska ulica 3. 4258

Z Din 50.000.

se udeležim k špeceriji ali podjetju, ki mi najde kupca za novo hišo tik kolodvora v najlepši okolici Maribora. Pismene ponudbe pod »Vsestransko sposoben« na upravo »Večernika«. 4278

HRANILNE KNJIZICE

državne vrednostne papirje kupujemo in prodajamo kulantno in po najugodnejših cenah. Bančno kom. zavod, Maribor, Aleksandrova c. 40. Za odgovor Din 3.— v znamenju. 4269

POSUJILNICA R. Z. Z. O. P. MARIBOR, NARODNI DOL

USTANOVLJENA LETA 1882
Stanje hranilnih vlog 60 milijonov dinarjev
Rezervni zaklad 9.668.000 Din

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najkulantneje

KROJAŠTVO ZA GOSPODE.
Izdela prvovrstna in poceni. Vrbanova ul. 4. 4231

KAM V NEDELJO?
V gostilno »Mesto Trst«, nasproti bolnici. Odojki na razniju, purani, pristna škofijska vina. Se priporoča gostilničar Lakoše. 4286

Zastopnike sprejemem

PREVZEL SEM GOSTILNO
v Cvetlični ulici II v Mariboru. Otvoritev bo 15. oktobra. Točila se bodo izvrstna štajerska in dalmatinska vina. Na razpolago razna jedila ter vsaki dan sveže morke ribe po zmernih cenah. Vljudno vabim cenjene goste in obiskovalce Maribora, da obiščejo moje gostilno. Mileta Matej, prejšnji vodja gostilne Kapitanovič, gostilničar »Vinski hram«. 4288

Od ponedeljka naprej zopet redno vsak dan sveže pristne **KRANJSKE KLOBASE** pri Z. Anderle, Maribor, Gosposka 20. 4290

Posest

HIŠO
z vrtom in njivo proda takoj Jugoslovanska hranilnica in posojilnica, Kralja Petra trg. 4286

Pobrežje: hišo petstanovanjsko, lokal 56.000 Din. — Dvo sobno, vrt, klet 26.000. — Maribor: petstanovanjsko hišo 75.000, trinadstropnico 600.000. — Posestva od 2 do 300 orolov. — Gostilne od 55.000 naprej. — Pekarije, vile prodaja Posredovalnica Maribor, Slovenska ul. 26. 1292

Kupim

ZLATO.
zlatnike in platino kupuje po najvišjih dnevnih cenah Mariborska alinerija zlata Orožarova ulica 8. 2642

Prodaj

SPALNICE
politrane najmodernejši vzorci, iz mehkega in trdega lesa ter razno drugo pohištvo po znižani ceni prodaj. Priporočam se za vsa mizarstva in pohištvena naročila. Mizarstvo podjetje Rudolf Kompara, Aleksandrova cesta 48. 1641

JABOLKA
oddaja na drabno po nizkih cenah Kmetijska družba skladišče Maribor. Telefon št. 2083. 4255

SEMENSKO PŠENICO
rž in ječmen dobite pri Kmetijski družbi Maribor, Telefon št. 2083. 4256

SPALNICE,
kuhinjske opreme, stole in vse za Vaša stanovanja nudi najceneje F. Novak, Koroška c. 8, Vetrinjska 7. 4262

DOBRO STARO VINO
od 5 litrov naprej liter po 5 Din toči Sok, Meljski hrib 30. 4281

NOVO PRISTNO DALMATINSKO-SIBENIŠKO VINO
se prodaja v »Dalmatinskem vinskem hramu« Jakoba Kapitanoviča v Vetrinjski ulici 2 po Din 9.— in čez ulico pa po Din 8.— liter. 4282

Soba odda

ODDAM SOLNČNO SOBO
in kuhinjo eni ali dvema osebam. Komonskega trg št. 1. 4274

LEPO, ČISTO, OPREMLJENO SOBO
oddam. Maistrova ulica 18-II., desno. 4279

ZRAČNO, SOLNČNO
parketirano sobo z uporabo kopalnice na Kralja Petra trgu oddam takoj boljšemu gospodu. Vprašati v dr. Verstovškovi ulici 6-II. vrata 19. 4134

Službo išče

FRIZERKA
zmožna trajne, vodne, železne ondolacije in manikerka išče stalne službe. Naslov v upravi »Večernika«. 4251

Službo dobi

TEHNIČNI URADNIK GRADBENE STROKE
z daljšo prakso pri visokih in nizkih zgradbah, verziran tudi v upravnih poslih, z absolvirano tehnično srednjo šolo ali pa stavbeniškim izpotom, dobi službo pri večjem podjetju. V poštev pridejo samo dokazano prvovrstne moči. Zaposlitev je v slučaju zadovoljivega službovanja trajna. Pismene ponudbe z navedbo zahtev je poslati upravi lista do dne 20. t. m. pod značko »Dokazano prvovrsten«. 4293

Hrano odda

PAR ABONENTOV
sprejememo na dobro domačo hrano Din 300-400 V isti hiši se odda lepa, separirana soba. Franciščanska 21. pritišče. 4289

SPREJMEM NA HRANO.
Naslov v upravi lista. 4263

GOSPODA
sprejemem na hrano in stanovanje Frankopanova 23. 4291

Stanovanje

DVOSOBNO STANOVANJE
ali sobo s kabinetom in kuhinjo išče mirna stranka brez otrok s 1. novembrom. Naslov v upravi »Večernika«. 4261

STANOVANJE
z dvema lepima sočnima sobama, kuhinjo in predsobo oddam. Naslov v trgovini, Koroščeva ulica 54. 4275

STANOVANJE.
soba in kuhinja, manjše za 2 mirni osebi se odda s 15 novembrom. Aleksandrova 12, Krčevina. 4294

Pouk

SOLOPETJE
poučuje Skvarča. Maistrova ulica 19. 4280

NEMŠČINA
v 6 mesecih! Individualna metoda. Uspeh zajamčen celo pri jezikovno nenadarjenih! Naslov v upravi. 4284

Žima Afrika Vata Postelino perje Gradl za madrace
VEKA-Maribor

Krznno za obšive,
kakor **krznjeni plašči**
za letošnjo sezono dospeli.

GRANITZ MARIBOR 4179

NUDIM PRILIKO

da razrešite in dobite eno navedenih nagrad za pravilno rešitev teje zagonetke:

1. nagrada: zlata moška ura
2. nagrada: zlata ženska ura
- 3.—10. nagrada: moška ročna ura
- 11.—20. nagrada: ženska ročna ura
- 21.—30. nagrada: moška žepna ura.

Razdelitev nagrad teh glavnih dobitkov bo javni natar, 1000 različnih nagrad razdelim jaz sam.

13	11	14	8
4	14	5	9
7	11	2	14
10	6	15	3

V prazna polja tega četverokota vpostavite številke od 1-16 tako, da bo znašala vsota vseh števil v vseh smereh 34.

S pošiljatelj te rešitve se ne obvezete do ničesar. Rešitev pošljete s priložitvijo mednarodnega poštnega kupona za odgovor takoj na naslov:

E. BERGER, BRNO
BŘIČNI 13-15., XIV. Č. S. R. 4265

Solidni elegantni okusni

in zelo poceni
v največji izbiri 4092

so Stavberjevi klobuki

Maribor. Ulica 10. oktobra

Ovčja volna

priznanih znamk:
„Widder“ 50 gr Din 6-
„Kluft“, 100 gr Din 14-
„Gelbschild“, 100 gr Din 18-
4 kratna za dolge in kratke nogavice
„Fuldanija“, sport 50 gr Din 10-
„Drei Zinnen“, sportna volna, živobarvna za lepe puloverje 100 gr Din 14-
nadalje fina labodja volna znamke „Bukett“, „Perl“, „Baby“ in „Shetland“ i. t. d. v največji izbiri. Prav tako priporočamo tudi partijsko volno po zelo ugodnih cenah. 4207

C. Büdefeldt
Maribor, Gosposka u.

KRZNO

vsake vrste od najcenejše do najfinejše kvalitete in izpeljave priporoča trgovina s krznom
J. ŠOPER, Glavni trg 9
zraven manufakture Majer
Popravila izvršujemo točno po solidnih cenah 4212

Kislo zelje

prvovrstne kakovosti ter zeljnate glave za »sarmo« priporoča staroznana tvrdka
M. Berdajs, Maribor
Vetrinjska ulica 30

Spomnite se CMD!

Čitajte „Večernik“

če bi moral mož ribati pod

gotovo ne bi trpel mučnega dela svoje žene in bi raje kupil ceneno blago za tla

KARTOLEJ po m² Din 30-—

kateri se da z lahkoto čistiti, se lahko položi brez tuje pomoči, ker ni potrebno, da je prilepljen ali pritrjen in se pri preselitvi lahko vzame seboj. Hišne gospodinje so navdušene za kartolej, ker se isti da dobro uporabiti ne samo v kuhinji, predstobi, temveč tudi v sobah s slabim podom. Samo tvrdka

WEKA MARIBOR

skrbi za hišne gospodinje, da imajo snažna stanovanja in malo dela. 379

Dne 30. oktobra 1934 ob 9. uri se bo vršila pri Sreskem sodišču v Prevaljah

SODNA DRAŽBA

KMEČKEGA POSESTVA

v izmeri 86 ha. Najnižji ponudek Din 68.000.—. Kupnina se more eventualno plačati v celoti z dobroimetji (hranilne vloge) Ljubljanske kreditne banke. Nadaljnja pojasnila daje uprava lista.

Predvajanje

uporabe modernega praktičnega vrtnega in poljedelskega orodja.

Na vogalu Aškerčeve in Prešernove ulice bo 18. oktobra ob 10. uri predvajanje uporabe modernega vrtnega in poljedelskega orodja tovare Wolfovega orodja dr. z o. z. Betzdorf/Sied, združeno s predavanjem veččega strokovnjaka, h kateremu vljudno vabi

Podružnica D. Rakusch, Maribor

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: MARIBOR v lastni novi palači na oglu Gosposke - Slovenske ulice

Najbolj varna nalozba denarja, ker jamči za vloge v tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo — Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Sprejema vloge in knjižice na tekoči račun po najugodnejšem obrestovanju

Podružnica: CELJE nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica